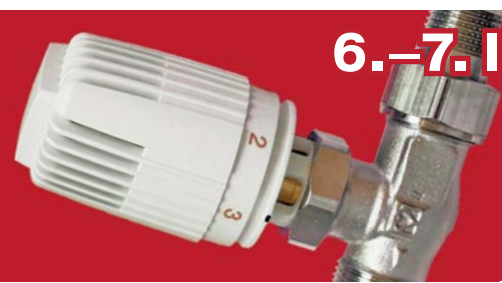

Darīsim KOPĀ!

**10 SVARĪGI
JAUTĀJUMI
PAR APKURI**

6.–7. lpp.

**KĀ NEKĻŪDĪTIES, PĒRKOT DZĪVOKLI?
DETALIZĒTA KONSULTĀCIJA
PALĪDZĒS IKVIENAM**

8. lpp.

№10 (62), oktobris 2013

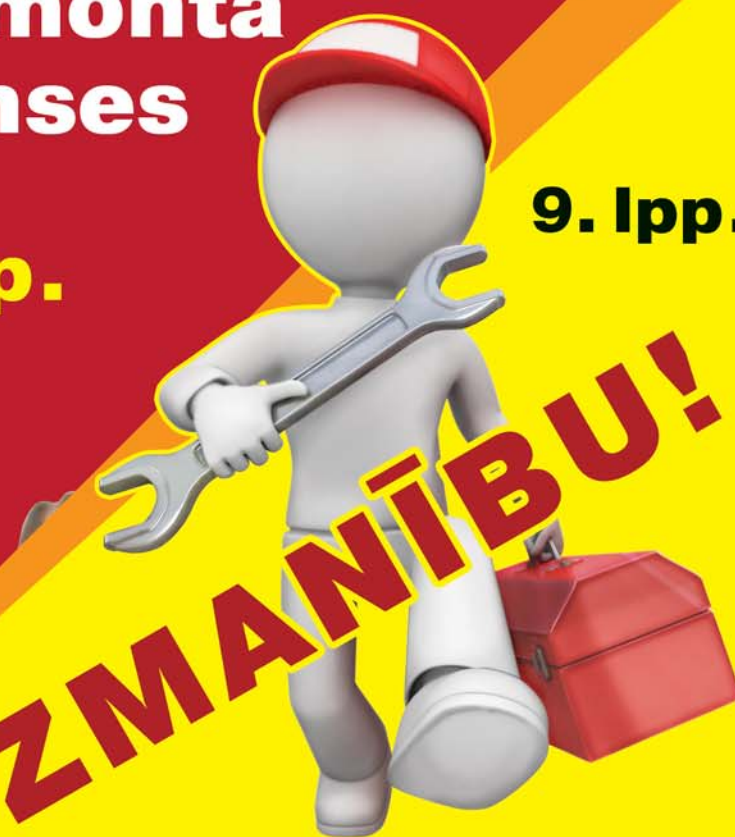
Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

JŪSU MĀJAS LABIEKĀRTOŠANA: JAUNAS IESPĒJAS

**Kopā
ar ekspertiem
apspriežam
trīspusējo remonta
līgumu nianšes**

4.–5. lpp.

9. lpp.

UZMANĪBU!

**Privatizācijas
aģentūras valdījumā esošajām
mājām Rīgā – jauns pārvaldnieks**

PĀRVALDNIIEKI SAGATAV

Uzziniet, cik jūs maksāsi par dzīvokli 2014. gadā

Marina MATROŅINA

No 15. oktobra dzīvokļu īpašnieki, kuri nav pārņēmuši no pašvaldības vai valsts savu māju pārvaldīšanas tiesības, var iepazīties ar apsaimniekošanas tāmēm nākamajam gadam. Tāmes galvenā sastāvdaļa ir jaunā apsaimniekošanas maksa, ko pārvaldnieks apstiprina ar mājā iedzīvotāju sarakstu. Iedzīvotāji var piekrist jaunajai cenai, bet viņiem ir tiesības arī pastrīdēties.

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas valdes priekšsēdētājs Irgis Trubko stāsta, kam tāmē pievērst uzmanību.

– Saskaņā ar likumu oktobrī visi valsts vai pašvaldības ieceltie pārvaldnieki sastāda klientiem māju apsaimniekošanas tāmē. Nākamā gada apsaimniekošanas maksa tagad jau jānorāda ne

tikai latos, bet arī eiro. Nākamā gada tāmju otra svarīga iezīme ir vidējās apsaimniekošanas maksas pieaugums.

– **Kas mājokļu apsaimniekošanu padara dārgāku?**

– Ar valdības lēmumu minimālā alga valstī no 2014. gada 1. janvāra tiek paaugstināta

līdz 225 latiem (+12,5%), līdz ar to pieaugs maksa par koplietošanas telpu sanitāro apkopi un teritorijas kopšanu, kas ir viena no galvenajām apsaimniekošanas maksas sastāvdaļām. Minimālās algas pieaugums ietekmēs arī māju tehniskās apkopes izmaksas un namu pārvaldes administratīvos izdevumus. Pēc manām aplēsēm, šīs pozīcijas sadārdzināsies par 8-10%.

– **Namu pārvaldes jau brīdinājušas dažu māju iedzīvotājus par apsaimniekošanas maksas celšanos. Vai tiešām cēlonis ir tikai minimālās algas pieaugums?**

– Nevajag aizmirst, ka šobrīd Saeimā tiek apspriesti likumdošanas grozījumi, lai ieviestu tiešus norēķinus starp komunālo pakalpojumu

KĀ IETAUPĪT UZ APSAIMNIE

un citi svarīgi jautājumi, kas iedzīvotājiem jāizlemj līdz novembra beigām

■ **Kā rīkoties, ja pārvaldnieks līdz 15. oktobrim nav dzīvokļu īpašniekiem nosūtījis nākamā gada apsaimniekošanas tāmē?**

Likums neuzliek namu pārvaldei pienākumu nosūtīt tāmē atsevišķi katram klientam, taču pārvaldniekam jāpaziņo dzīvokļu īpašniekiem, kur un kā viņi var uzzināt jauno apsaimniekošanas maksu un, ja vēlas, saņemt tās pamatojumu. To pieņemts darīt, izliekot paziņojumu kāpņu telpā vai ievietojot to kārtējā rēķinā. Parasti iedzīvotājus aicina pēc tāmē atšifrējuma ierasties namu pārvaldes birojā.

■ **Ko darīt, ja pārvaldnieks nav informējis dzīvokļu īpašniekus par to, kur var iepazīties ar tāmē?**

Vispirms pašam pārvaldniekam jāpajautā šādas rīcības iemesli. Iespējams, ka paziņojums bijis izliktis kāpņu telpā, bet kāds to norāvis. Jebkurā gadījumā pārvaldniekam pēc 15. oktobra tāmē dzīvokļa īpašniekam jāizsūniedz pēc pirmā pieprasījuma.

■ **Ja pārvaldnieks atsakās izsniegt tāmē, kā iedzīvotājiem aizstāvēt savas tiesības?**

Jāraksta uzņēmumam oficiāla pretenzija. Iespējams, jāreģistrē namu pārvaldē, otro eksemplāru ar zīmogu atstājot sev. Iespējams, ka tāmē nāksies pieprasīt tiesas ceļā.

■ **Vai pārvaldniekam jāiepazīstina dzīvokļu īpašnieki ar tāmē, ja viņš neplāno nākamajā gadā paaugstināt apsaimniekošanas maksu?**

Jā, tāmē iedzīvotājiem jāuzrāda jebkurā gadījumā, jo tas ir vienīgais dokuments, kurā dzīvokļu īpašnieki var atrast informāciju par namu pārvaldes izdevumiem par:

- mājas tehnisko apkopi,
- sanitāro apkopi un piegulošās teritorijas kopšanu,
- mājas pārvaldīšanas pakalpojumiem,
- remontdarbiem utt.

■ **Vai pārvaldnieks drīkst celt apsaimniekošanas maksu bez tāmē?**

Nē, pēc likuma viņam jāpamato jaunās izmaksas, tāmē norādot visas jaunās apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas.

■ **Cik bieži pārvaldnieks drīkst mainīt mājas apsaimniekošanas tarifu?**

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1014 to drīkst darīt tikai kalendārā gada sākumā. No tāmē cilvēki uzzina, cik viņi maksās par dzīvokli nākamās 12 mēnešus. Maksas pagaidu maiņa pieļaujama tikai gadījumā, ja notikusi avārija un mājai trūkst līdzekļu tās likvidēšanai. Saskaņā ar Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likumu pārvaldniekam jālikvidē avārija, izmantojot jebkurus tam pieejamos finanšu līdzekļus, un pēc tam jāizraksta dzīvokļu īpašniekiem papildu rēķini.

■ **Tātad apsaimniekošanas maksas maiņa gada vidū ir pārkāpums?**

Jaunu maksu pārvaldnieks drīkst noteikt tikai forsmažora apstākļos. Piemēram, ja valdība krasi paaugstinājusi minimālo darba algu un uzņēmumam

pietrūkst iedzīvotāju naudas sētnieka algošanai.

■ **Vai iedzīvotāji var paši prasīt apsaimniekošanas maksas paaugstināšanu papildu darbu veikšanai?**

Viņiem ir tiesības ar kopsapulces lēmumu to darīt jebkurā laikā.

■ **Vai iedzīvotāji, apspriežot maksu par apsaimniekošanu, var uzdot pārvaldniekam papildu darbus?**

Protams, dzīvokļu īpašnieki var prasīt, lai kāpņu telpā vienmēr ir tīrs paklājiņš, lai siltummezglam būtu pieslēgta signalizācija, lai teritorijā būtu fiziska apsardze utt., bet katra tāda prasība jāapstiprina ar finansējumu, paredzot attiecīgu apsaimniekošanas maksas paaugstinājumu.

AKCIJA! līdz 31.10

LOGI

• 6 kameru profils • Avanss 10%
• Izgatavošanas termiņš – 5 dienas

2120 1420
1440 1440

140 Ls / 199,20 € 105 Ls / 149,40 €
Cenā ietilpst: piegāde, uzstādīšana, ārējā un iekšējā palodze

Visa veida logu un durvju remonts

67381069, 29130053
Ganību dambis 23a
MPS PLUS mpsplus@inbox.lv

VAJAG JAUNU VANNU?

JAUNA VANNA 2 STUNDĀS!

www.vannavanna.lv
67243324; 26310088

Tehniskā SALS SMILTIS ar sāli

neiesaiņota vai 50 kg maisos

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tālr. 67529957 no 8.00 līdz 20.00, mob. 29255785

ATLAIDES DERĪGUMA TERMIŅŠ NAV IEROBEŽOTS

ATLAIDE KUPONA UZRĀDĪTĀJAM 5%

SIA "ABC Jumts" SKĀRDNIEKU DARBNĪCA

Jumtu remonts un apkalpošana

Industriālais alpinisms

Kr. Barona iela 119
Mob.: 27772120
www.abcjumts.lv

OJUŠI TĀMES

sniedzējiem un iedzīvotājiem. Jaunā sistēma palielinās namu pārvalžu administratīvos izdevumus, un arī tas gūs atspoguļojumu mājokļu apsaimniekošanas cenā.

- Kāpēc tiešo norēķinu sistēma pārvaldniekiem būs dārgāka?

- Namu pārvaldēm vajadzēs pakalpojumu sniedzējiem nodot papildu informāciju par katru dzīvokli, un tas nebūs vienkāršs darbs. Taču pārvaldnieki no tiešajiem norēķiniem gūs arī labumu – viņiem samazināsies izdevumi saistībā ar parādu piedzišanu.

- Vai iedzīvotājiem tas nāks par labu?

- Nē, jo parāda piedzišanas izdevumi līdz šim parasti tika segti par mājas līdzekļiem un pēc tiesas lēmuma pieņemšanas atgriezās mājas fondā. Tiesas prāvu zaudējušajam parādniekam bija jāsamaksā tiesas izdevumi. Savukārt namu pārvaldes administratīvie izdevumi, īstenojot tiešos norēķinus, tiks segti par visu iedzīvotāju līdzekļiem. Tie tiks iekļauti jaunajā mājokļu apsaimniekošanas maksā. Preti dzīvokļu īpašniekiem saņems garantiju, ka pārvaldnieks nepazudīs ar

naudu, ko viņi samaksājuši par komunālajiem pakalpojumiem.

- Kas vēl ietekmēs apsaimniekošanas maksu 2014. gadā?

- Vidējo apsaimniekošanas maksu visā valstī jūtami ietekmēs nesenie grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.1014, saskaņā ar kuriem dzīvokļos uzstādīto ūdens skaitītāju nomaīņa un verificācija jāveic par mājas kopējiem līdzekļiem. Jauno skaitītāju cenu nāksies iekļaut apsaimniekošanas maksā.

- Bet valdība taču atlāvusi iedzīvotājiem jaunu skaitītāju uzstādīšanas kārtību apspriest līdz 2014. gada 1. jūlijam. Kā namu pārvaldes jau tagad var zināt, kādu lēmumu pieņems dzīvokļu īpašnieki un cik daudz naudas būs vajadzīgs skaitītāju uzstādīšanai?

- Iedzīvotāji kopsapulcē var lemt, kādas markas un klases skaitītājus mājā uzstādīt. Tāpat viņi var noteikt kārtību, kādā tiek veikti norēķini par ūdeni. Ja līdz 1. jūlijam mājas īpašnieki nebūs sapulcējušies un nobalsojuši par šiem jautājumiem, lēmumu viņu vietā pieņems

pārvaldnieks. Nākamā gada tāmē daudzi uzņēmumi jau paredzēs papildu izdevumus par skaitītāju uzstādīšanu.

- Atgādināsim, ka skaitītāji netiks mainīti visi reizē, tas tiks darīts pakāpeniski, beidzoties veco ūdens mērītāju verificācijas termiņam.

- Tieši tā, tāpēc skaitītāju pilnīga nomaīņa ietilgs uz četriem gadiem. Bet nākamā gada tāmē dzīvokļu īpašniekus gaida vēl viena svarīga izmaiņa. Saskaņā ar grozījumiem MK noteikumos Nr. 1014 pārvaldniekam apsaimniekošanas maksā jāiekļauj maksa par lifta uzturēšanu, kas līdz šim rēķinos bija norādīta atsevišķā pozīcijā.

- Ko darīt tiem cilvēkiem, kam nepatīk likumdošanas aktu grozījumi?

- MK noteikumi Nr.1014 ir spēkā tikai mājās, kuru pārvaldīšanas tiesības īpašnieki nav pārņēmuši no iepriekšējā saimnieka – valsts vai pašvaldības. Tādās mājās jaunā norēķināšanās kārtība stāsies spēkā automātiski. Savukārt, ja māja ir pārņemta, norēķināšanās kārtību kopsapulcē nosaka paši dzīvokļu īpašnieki. **K**

KOŠANAS RĒĶINA

■ Ko darīt, ja pārvaldnieka piedāvātā apsaimniekošanas maksa šķiet pārāk augsta?

No pašvaldības nepārņemtas mājas iedzīvotāji var 30 darba dienu laikā kopsapulcē apspriest pārvaldnieka piedāvāto tāmi. Viņiem ir tiesības ar balsu vairākumu pieņemt savu apsaimniekošanas maksas variantu un nodot to pārvaldniekam. Ja pārvaldnieks ar iedzīvotāju priekšlikumu nav mierā, dzīvokļu īpašniekiem atliek vai nu pārņemt mājas pārvaldīšanas tiesības un izraudzīties citu apsaimniekošanas uzņēmumu, vai arī piekrist pārvaldnieka piedāvājumam.

■ Kā darīt zināmu namu pārvaldei, ka tāme iedzīvotājus apmierina?

Ja kopsapulcei nav radušies iebildumi vai arī dzīvokļu īpašnieki 30 darba dienu laikā tā arī nav noturējuši kopsapulci un apsprieduši tāmi, pārvaldnieka piedāvājums stājas spēkā automātiski.

■ Vai tāmi var apstrīdēt viens vienīgs dzīvokļa īpašnieks, vai arī tam vajadzīgs īpašnieku balsu vairākums?

Ir gadījies, ka viens cilvēks pārliecina pārvaldnieku samazināt apsaimniekošanas maksu. Piemēram, pārvaldnieks gatavojās pilnībā nomainīt kopējo stāvvadu, bet kāds mājas iedzīvotājs, pēc profesijas celtnieks, pārbaudīja it kā avārijas stāvoklī esošu cauruli un konstatēja, ka pietiks nomainīt tikai vienu tās posmu. Tādā gadījumā nav nekādas vajadzības jauno cenu apstiprināt kopsapulcē.

■ Vai arī samazināt apsaimniekošanas maksu pārvaldnieks drīkst tikai gada sākumā?

Nē, par racionālu samazinājumu pusēs var vienoties jebkurā laikā.

■ Lielāko daļu apsaimniekošanas maksas veido remonta uzkrājumi. Cik ilgi mēs varam krāt, piemēram, jumta remontam un vai varam prast veikt darbus uz nomaksu?

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā teikts, ka, dodot pārvaldniekam pārvaldīšanas un remonta uzdevumus, iedzīvotājiem jānodrošina šo darbu veikšanai nepieciešamais finansējums. Tas nozīmē, ka pārvaldniekam nav jāveic darbi avansā. Bet apsaimniekošanas uzņēmumam ir tiesības izrādīt iedzīvotājiem pretimnākšanu un nodrošināt trūkstošās finanses, protams, ar nosacījumu, ka māja divu triju gadu laikā naudu atmaksās.

Likumā nav noteikti maksimālie remonta uzkrājumu izveides termiņi, ja iedzīvotājiem nav izdevies vienoties par atlikto maksājumu. Naudu jumta vai komunikāciju nomaīņai viņi var krāt kaut desmit gadus, lai gan no saimnieciskā viedokļa maksimālais laiks būtu pieci gadi.

■ Vai pārvaldnieks var mainīt mājas remonta uzkrājumu izmantošanas mērķi?

Tikai avārijas gadījumā, ja mājai nav citu līdzekļu tās likvidēšanai.

Tad pārvaldniekam jāliek lietā nauda no remonta uzkrājumiem un jāinformē par to iedzīvotāji. Dzīvokļu īpašnieki pēc tam var vai nu samaksāt papildu rēķinus, lai nauda atgrieztos uzkrājumu fondā, vai arī pagarināt uzkrājumu veidošanas laiku. Jebkurā citā gadījumā, ja pārvaldnieks vēlas mainīt mājas remonta uzkrājumu izmantošanas mērķi, viņam nepieciešama dzīvokļu īpašnieku kopsapulces piekrišana.

■ Teiksim, dzīvokļu īpašnieki pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības, īpašnieku kopība izraudzījusi privātu apsaimniekošanas uzņēmumu. Vai tādā gadījumā pārvaldniekam tāme jāsaprot tādā pašā termiņā, kāds noteikts nepārņemtajām mājām?

Nē, apsaimniekošanas maksas paaugstināšanas un pārvaldnieka pārskata sniegšanas kārtību pārņemtajās mājās nosaka pārvaldīšanas līgums. Dzīvokļu īpašnieki var prasīt, lai pārvaldnieks gada

tāmes projektu sagatavo viņiem ērtā laikā.

■ Kādā veidā iespējams samazināt apsaimniekošanas maksu?

No Rīgas domes nepārņemtajās mājās iedzīvotāji var atteikties tikai no mājas sanitārās apkopes un piegulošās teritorijas kopšanas. Parasti tā rīkojas nelielas mājas. Reizē dzīvokļu īpašniekiem jāievēl par tīrību atbildīgā persona. Problēmu gadījumā šis cilvēks pārstāvēs māju sarunās ar izpilddirekcijas administratīvo komisiju vai pašvaldības policiju.

Savukārt mājās, kur dzīvokļu īpašnieki pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības un paši izraudzījušies apsaimniekotāju, viņi var atteikties no jebkuriem obligātajiem apsaimniekošanas darbiem, tikai tādā gadījumā viņiem šie darbi jāveic pašiem.

■ Vai ir izdevīgi atteikties no sanitārās apkopes?

Nelielās mājās šis izmaksas veido līdz 50% no apsaimniekošanas maksas, bet lielās – 20-30%. **K**

KUR VAR DABŪT AVĪZI?

■ Rīgas namu apsaimniekotājs:

- Lāčplēša iela 24, Rīgā
- Daugavas iela 1, Salaspils

■ Lielveikalos „Būvniecības ABC”, Rīgā:

- Pērnavas ielā 27/29
- Mūkusalas ielā 93

■ Rīgas apsaimniekotāju asociācija, Lāčplēša ielā 24 – 408, Rīgā

Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās:

- Klientu apkalpošanas centrs, Brīvības iela 49/53
- Buļļupe, Gobas iela 6a
- Centrs, Avotu iela 35a

■ Daugava, Maskavas iela 268/1

- Jugla, Brīvības gatve 430a
- Krasts, Maskavas iela 168
- Kurzeme, Mārtaņa iela 7
- Ķengarags, Aglonas iela 39
- Mežciems, S. Eizenšteina iela 59
- Pļavnieki, A. Deglava iela 106/4

■ Purvciems, Dzelzavas 17

- Sarkandaugava, Tilta iela 11/1
- Spilve, Dzirciema iela 52/2
- Valdemārs, K. Valdemāra iela 106/108
- Vecmīlgrāvis, Baltāsbaznīcas iela 52
- Zemgale, E. Smilģa iela 46

Pēc nākamā «Darīsim kopā!» numura jautāji 21. novembrī

Avīze «Darīsim kopā!»

Izdevējs:
SIA «EGO projekts»
Reģistrācijas numurs: 000703294
Telefons: 20042031
Reklāmas nodaļa: 29147618
<http://www.kopaa.lv>
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Lāčplēša iela 24, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas Apsaimniekotāju Asociāciju
Izdevējs: SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusalā»

Tirāža: 20 000

MĀJA PASŪTĪJUSI REM

Trīspusēji līgumi ir laba lieta, bet tos vajag prast noslēgt

Ilona MILLERE

2012. gadā pašvaldības uzņēmums *Rīgas namu pārvaldnieks* ieviesa trīspusēju remonta līgumu praksi no Rīgas domes bilances nepārņemtajām mājām. Šādi līgumi palīdz dzīvokļu īpašniekiem būtiski ietaupīt uz mājas labiekārtošanas rēķina. Taču pārvaldnieks atgādina, ka pat visizdevīgākos trīspusējos līgumus vajag labi apdomāt.

Darbs paveikts, naudu nemaksā

„Saprotu, ka jūs neesat nedz juridiskais kantoris, nedz labo darbu birojs, bet, ņemot vērā jūsu veikumu cilvēku informēšanā par komunālajām problēmām, ar prieku uzklausīšu jebkuru padomu”, mums raksta Juris.

Jurim pieder dzīvoklis Rīgā, Pļavnieku ielā 12. Vasarā mājā tika veikts ilgi gaidītais kāpņu telpu remonts, bet septembra vidū iedzīvotāji savās pasta kastēs atrada nepatīkamas vēstules no darbuuzņēmēja. Uzņēmums *Būveksperts* vēstīja:

„Jūsu kāpņu telpu kosmētiskais remonts tika veikts, pamatojoties uz mūsu organizācijas, mājas pilnvarotās personas A. Pīlupa un namu pārvaldes *Rīgas namu pārvaldnieks* trīspusēju līgumu. Faktiski darbi tika pabeigti 26. jūnijā, bet mājas pilnvarotais pārstāvis bez racionālas motivācijas neparaksta darbu nodošanas un pieņemšanas aktu. Mūsu kompānija joprojām nevar saņemt maksu par izpildīto pasūtījumu”.

Būvnieki aicināja dzīvokļu īpašniekus sasaukt kopsapulci un pieņemt remontdarbus niķīgā mājas vecākā vietā. Pretējā gadījumā *Būveksperts* solīja mājai drīzu tikšanos tiesā. Iedzīvotāji,

protams, tādu rezultātu no trīspusējā līguma nebija gaidījuši. Daudzdzīvokļu namā sākās uztraukums.

Iestrēguši 9000 latu

Pirms uzņēmuma *Būveksperts* vēstījuma saņemšanas iedzīvotājiem nebija ne jausmas, kas un par kādiem līdzekļiem veic mājā remontu, bet, kad bija izlasījuši vēstuli un sapratuši, ka būvnieki draud ar tiesu, viņi steigās pie sava pilnvarnieka – pašu mājas iemītņieka Pīlupa kunga.

Mājas vecākais nenoliedza, ka pieņemšanas aktu nav parakstījis, jo viņu neapmierinot darba kvalitāte. Bet kāpēc viņš remontētājiem nenosūtīja oficiālu pretenziju, kurā būtu aprakstīti defekti, to Pīlupa kungs paskaidrot nespēja.

Tostarp strīda priekšmets ir iespaidīgs: namu pārvaldē iestrēguši uzņēmuma *Būveksperts* pakalpojuma samaksa paredzētie 9000 latu.

Kvalitāte atbilst cenai

Mājas iemītņiecei Violetai Belajai ir sekcijas vecākās darba pieredze. Viņa zina, kā organizējams darbs ar dzīvokļu īpašniekiem, un uzskata, ka mājā Pļavnieku ielā 12 radusies pavisam aplama situācija.

www.assam.lv

Bīdamas alumīnija LODŽIJAS, dažādu konstrukciju no 285 Ls / 405 €

LOGI, METĀLA DURVIS

Apdares darbi

PENSIONĀRIEM IR ATLAIDES SAMAKSAI PAR LOGIEM!

Rīga, Lienes iela 1 (ieeja no Krasotāju 20)
tālrunis: 67790789, 22385482, 27646064

www.assam.lv

Sistemserviss

PĀRBAUDE, SERVISS, PIEGĀDE

20 GADU PIEREDZE

- C KLASES ŪDENS PATĒRINA SKAITĪTĀJI - OFICIĀLS PĀRSTĀVIS BALTIJĀ
- ŪDENS UN SILTUMA SKAITĪTĀJI
- MANOMETRI, TERMOMETRI

20040513, 67245756

Rīgas apsaimniekotāju asociācijas portāls

www.RigAA.lv

Viss par māju apsaimniekošanu

Gaidam Jūsu jautājumus uz e-pastu info@rigaa.lv

- ✓ Kā jāapsaimnieko mājokļi?
- ✓ Kas maksās par remontu?
- ✓ Kādas tiesības ir iedzīvotājiem?
- ✓ Kāpēc aug tarifi?

Par to visu – mūsu portālā **www.kopaa.lv**!

ONTU. KAS TĀLĀK?

– Savulaik es biju pirmā, kas sāka apstaigāt dzīvokļus, vācot parakstus par kosmētisko remontu. Tā kā remonta uzkrājumi mājai bija, *Rīgas namu pārvaldnieks* 2011. gada beigās apsolīja savest kārtībā koplietošanas telpas, – atceras Violeta.

Namu pārvalde pat pavēstīja par iepirkuma konkursa sākšanu, kad pa dzīvokļiem sāka skraidīt sētniece ar jaunām aptaujas lapām: „Parakstieties, ja esat par remontu!”

– Es nobrīnījos, jo lēmums jau bija pieņemts, taču lielākā daļa īpašnieku nesaprata, kas notiek, un parakstījās, – stāsta Violeta.

Vēlāk noskaidrojās, ka tādējādi cilvēki bija atteikušies no namu pārvaldes plānotā remonta, dodot priekšroku Pīlupa kunga ieteiktajam trīspusējam līgumam. Tie paši paraksti padarīja Pīlupa kungu par mājas vecāko.

– Bija gan tā, ka namu pārvalde grasījās par plānā paredzēto remontu tērēt aptuveni 20 tūkstošus latu, bet saskaņā ar trīspusējo līgumu darbi izmaksāja tikai deviņus tūkstošus, – stāsta Violeta Belaja. – Tad nu arī remonta kvalitāte ir cenai atbilstoša, tas ir, ļoti viduvēja. Kaimiņmājā, piemēram, namu pārvaldes izraudzīts uzņēmums pilnībā apmetā kāpņu telpu sienas, bet mūsu būvnieki aizsmērēja tikai pašus dziļākos bojājumus.

Mājas ļaudis par nepilnībām nesūdzas, jebkurā gadījumā māja kļuvusi glītāka. Viņus satrauc tikai nesamaksātais būvfirmas rēķins.

– Pīlupa kungs nekādos paskaidrojamos neielaižas, tāpēc esam nolēmuši tuvākajā laikā sasaukt kopsapulci. Nāksies izvīzīt jaunu pilnvarnieku, lai beidzot tas nelaimīgais akts tiktu parakstīts, – tā Violeta Belaja.

Namu pārvalde – tikai naudas maks

Situāciju komentē *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* Juridiskās pārvaldes vadītāja Indra Dreika:

– Mēģināšu izskaidrot trīspusēja remonta līguma būtību. Īstie tāda līguma dalībnieki ir īpašnieku kopība sava pilnvarnieka personā un mājas iedzīvotāju izraudzīts būvuzņēmums. Namu pārvalde ir tikai naudas maka turētāja. Mēs nekontrolējam darbu kvalitāti, neparakstām nodošanas aktu, tikai pārskaitām naudu darbu veicējiem.

Sākumā trīspusējus līgumus praktizējām tikai tajās mājās, ko īpašnieki pārņēmuši no Rīgas domes bilances. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu tur dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības pašiem pieņemt lēmumus par veicamajiem remonta darbiem un izraudzīties izpildītājus.

Pārējās mājās darbi jāplāno pārvaldniekam, kurš šai nolūkā izsludina iepirkuma konkursu. Taču ar laiku nolēmām trīspusējus līgumus ieviest arī nepārņemtajās mājās. Tagad iedzīvotāji tur var ievēlēt pilnvaroto personu un kopsapulcē vai aptaujas

veidā paši noteikt remonta apjomu un izpildītājus.

Kad dzīvokļu īpašnieki uz mūsu uzņēmuma iecirkni aiznes kopsapulces protokolu, kas apliecina, ka vairākums ir nobalsojis par noteiktu remontu un darbu izpildītāju, *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* jurists piedāvā viņiem standarta līgumu. Iedzīvotāji un būvnieki var šo līgumu papildināt vai pēc sava prāta grozīt.

Pretenzijas piecu darba dienu laikā

– Parasti maksu par remontu izpildītājiem pārskaita tad, kad darbi ir pabeigti, – turpina Dreikas kundze. – Bet dažkārt līgumā tiek paredzēts avanss būvmateriālu iegādei.

Lai namu pārvalde varētu darbuzņēmējam samaksāt visu summu, vajadzīgs iedzīvotāju pilnvarotas personas parakstīts pieņemšanas akts. *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* pārstāvja paraksta aktā nav. Nama pārzinis darbu pieņemšanā piedalās tikai tādēļ, lai pārliecinātos, ka tie ir pabeigti un svītrojami no nākamā gada remontdarbu plāna.

Kas notiek, ja starp iedzīvotājiem un izpildītāju iedegas strīds par darba kvalitāti? Pusēm jāizvirza savas pretenzijas līgumā noteiktajā kārtībā. Standarta līgumā teksts, ka būvuzņēmums uzaicina pilnvarnieku uz pieņemšanas akta parakstīšanas procedūru. Ja mājas vecākais saskata trūkumus, abas puses sastāda protokolu, kurā aprak-

stīti defekti un norādīts to novēršanas termiņš.

Ja darbi nav paveikti pilnā apjomā vai mājas pilnvarniekam rodas citi jautājumi, viņam piecu darba dienu laikā jāiesniedz būvuzņēmumam oficiāla pretenzija. Otrai pusei pretenzija jāizskata un tāpat piecu darba dienu laikā jānod atbilde.

Ja konflikts attīstās, jo būvnieki nespēj rast kopēju valodu ar mājas pilnvaroto personu, uzņēmums var iet citu ceļu un aicināt sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci. Paši remontētāji kā trešās personas organizēt tikšanos nevar, tas jādara mājas aktīvistiem.

Tā kā saskaņā ar trīspusēju līgumu darbu pasūtītājs ir nevis pilnvarnieks, bet gan dzīvokļu īpašnieku kopība, kopsapulce var nobalsot par darbu pieņemšanu un pieņemšanas akta parakstīšanai izvīzīt jaunu pilnvarnieku. Taču nepietiks ar to, ka neapmierinātie iedzīvotāji vienkārši sapulcēsies kāpņu telpā un aprunāsies, sapulcei jābūt organizētai atbilstoši visām Dzīvokļa īpašuma likuma prasībām.

Ko tad, ja nepieņem?

– Ja iedzīvotāji nespēj sapulcēties vai nobalso pret remontdarbu pieņemšanu, būvuzņēmumam nekas cits neatliek kā vērsties tiesā, – brīdina *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* Juridiskās pārvaldes vadītāja. – Diemžēl dzīvokļu īpašniekiem tas var beigties ar papildu tēriņiem, jo zaudējuma

gadījumā viņiem nāksies segt tiesas izdevumus.

Trīspusējo līgumu sistēma uzņēmumā *Rīgas namu pārvaldnieks* darbojas sekmīgi. Taču iedzīvotājiem, kas izvēlas šādu remonta izpildes veidu, jāparedz daži riski.

Piemēram, būvdarbu garantija. Pēc likuma visiem remontdarbiem pienākas divu gadu garantija, kas tiek apstiprināta arī līgumā. Taču darbuzņēmējiem šobrīd neklājas viegli, daudzas mazas firmiņas ātri tiek nodibinātas un tikpat ātri pasludina bankrotu. Tātad var gadīties, ka iedzīvotāji garantijas remontu tā arī nesagaidīs.

Mūsu namu pārvalde darbuzņēmējus izrauga konkursa kārtībā, un mēs prasām, lai uzņēmumam būtu iepriekšēja pieredze un noteikts gada apgrozījums. Tas nozīmē, ka neuzvar paši lētākie piedāvājumi, toties cilvēki var būt pārliecināti, ka būvnieki nepazudīs uzreiz pēc pasūtījuma izpildīšanas.

Tas trīspusējos līgumus nepadara sliktākus par divpusējiem, taču vēlos, lai dzīvokļu īpašnieki apzinātos, ka, paši izraugoties būvuzņēmumu, viņi reizē uzņemas papildu atbildību.

Situācija Pļavnieku ielā ir pirmā nopietnā problēma Rīgā visā trīspusējo līgumu pastāvēšanas laikā. Šķiet, abas puses nav līdz galam izlasījušas līgumu. Pīlupa kungam vajadzēja nosūtīt būvniekiem oficiālu pretenziju, tāpat vajadzēja rīkoties arī uzņēmumam Būveksperts. Tas netika izdarīts, un tagad var līdzēt tikai dzīvokļu īpašnieku kopsapulce. **K**

ALEKSANDRS PAVLOVSKIS: „SALABOSIM VISU, KO ESAM PLĀNOJUŠI!”

RNP iecirknis Jugla joprojām ir līderis Rīgā pēc veikto remontdarbu apjoma

Šogad pašvaldības uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks iecirknis Jugla būs ieguldījis dzīvojamo māju remontā un labiekārtošanā aptuveni 600 tūkstošus latu. Māju uzkrājuma fondu līdzekļi tērēti jauniem jumtiem, iekšējām komunikācijām un kosmētiskajam remontam.

Iecirkņa Jugla vadītājs Aleksandrs Pavlovskis pastāstīja, ka rajona iedzīvotāji esot ātri sapratuši trīspusējo līgumu priekšrocības:

– Šosezon mūsu klienti ir aktīvi slēguši trīspusējus līgumus visdažādāko darbu izpildei. 60–70% visu remontdarbu mēs būsīm veikuši tieši saskaņā ar šādiem līgumiem.

– **Kam iedzīvotāji tērē savus uzkrājumus?**

– Liek mājām jaunus jumtus, maina logus koplietošanas telpās, uzstāda kāpņu telpās gaismekļus ar kustību sensoru, pasūta ceļiņu asfaltēšanu. Tas mums ļāvis apgūt gandrīz visus uzkrājumus. Taču arī namu pārvaldes slēgtie tiešie līgumi šogad pildīti labi. – Agrāk cilvēki žēlojās, ka tad, ja namu pārvalde rīko konkursu, remontdarbi izmaksā pārāk dārgi.

– Situācija mainās. Uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* rīkotajos konkursos šogad parādījās

izdevīgas jumtu cenas. Dīvos gadījumos mēs ieteicām cilvēkiem apturēt trīspusējā līguma slēgšanu par labu namu pārvaldes konkursā uzvarējušajām kompānijām. Dzīvokļu īpašnieki no mājas Silciema ielā 15/5 bija atraduši firmu, kas solīja uzlikt jaunu jumtu un nosiltināt bēniņus par 32 tūkstošiem latu. Pēc mūsu tāmes darbs tiks pabeigts par 14 tūkstošiem. Tiesa, tā ir cena bez siltināšanas, bet to var paveikt vēlāk pēc atsevišķa trīspusēja līguma. Bēniņu nosiltināšana izmaksās 6–7 tūkstošus.

– **Patiešām iznāk ietaupījums. Bet kāpēc jūs neliekaties mierā un meklējat šos izdevīgus variantus? Tā taču ir iedzīvotāju nauda, un viņi pašu izraudzītajām firmām var pārmaksāt, cik vien vēlas.**

– Mums nav vienalga, jo par ietaupīto naudu mājā var paveikt daudz citu darbu. Nesen

noturējām līdzīgu sapulci mājā Murjāņu ielā 36: „Lūk, jauna jumta cena pēc jūsu trīspusējā līguma projekta, un te mūsu tāme, kas ir izdevīgāka!” Cilvēki pēc tam saka mums paldies. Tikai viena nianse: no parakstīta trīspusējā līguma atteikties nevar, jebkāda salīdzināšana iespējama tikai remontdarbu apspriešanas gaitā.

– **Kādi zemūdens akmeņi var gadīties, slēdzot trīspusēju līgumu?**

– Šie līgumi jāslēdz ļoti uzmanīgi. Piemēram, nesen dzīvokļu īpašnieki mājā Vidzemes alejā 7 ielika jaunus durvis. Bija izvēlējušies firmu, kas piedāvāja zemāko cenu. Bet pēc tam izrādījās, ka, parakstot dokumentus, norādījuši par vienām durvīm mazāk, turklāt kompānija nebija piedāvājusi apdari.

– **Vai māja var noslēgt trīspusēju līgumu, ja tai ir nelieli uzkrājumi?**

– Te jāpiemin mūsu māja Brīvības ielā 282, kurai par 80 tūkstošiem latu tika veikts avārijas stāvoklī esošās fasādes kapitālais remonts. Darbi tika veikti uz nomaksu. Lai noslēgtu trīspusēju li-

gumu, klientu rīcībā jābūt 30% no vajadzīgajiem līdzekļiem, pārējo naudu viņi var aizņemties no namu pārvaldes uz pieciem gadiem bez jebkādiem procentiem.

– **Vēlreiz saki, kāds jums no tā labums?**

– Mēs saņemam apsaimniekošanā atjaunotas mājas, kur atrisinātas daudzas problēmas, tostarp psiholoģiskās. Namu pārvaldei ir vieglāk strādāt ar apmierinātiem klientiem. **K**

FAKTS

Šogad *SIA Rīgas namu pārvaldnieks* iecirknis Jugla kopumā būs paveicis desmit reizes vairāk remonta darbu nekā 2011. gadā. Tur noslēgti 50 trīspusēji līgumi aptuveni 400 tūkstošu latu kopvērtībā. Nākamgan iecirknis plāno piedāvāt remontdarbus visām savām mājām.

APKURE: CIK MAKSĀSIM?

Rēķini Rīgā būs mazāki nekā pērn, ja vien mūs neizjokos daba un „Gazprom”

A. ŠEVČENKO

Rīgā sākusies apkures sezona, sākušies arī satraukumi. Sinoptiķi sola bargu ziemu. Mēģināsim noskaidrot, kādus rēķinus varam sagaidīt no namu pārvaldēm.

Pagājušajā gadā mēs cerējām, ka valdība būs saprotoša: politiku varā bija PVN samazināt no 12% līdz 5%. Tas automātiski samazinātu komunālos maksājumus visā Latvijā. Diemžēl nodoklis netika samazināts. Šosezon, šķiet, cilvēki vairs nelolo nekādas cerības un gatavojas jaunākajam.

Patiesībā situācija nemaz nav tik bēdīga, kā var likties. Sinoptiķi gan sola aukstu ziemu, toties kritusies Krievijas gāzes cena, un tā, kā zināms, ir galvenā komponente siltuma tarifā. Jo lētāka gāze, jo mazāk mēs maksājam par siltiem radiatoriem.

Uzņēmums *Rīgas siltums* apstiprina, ka saskaņā ar plānu tarifi līdz Jaunajam gadam paliks nosacīti saudzējoši. Līdz decembrim megavats siltumenerģijas maksās par 10% lētāk nekā pagājušajā gadā.

10% nav maz, ja atceramies, ka pērnajā ziemā par dzīvojamās

platības viena kvadrātmetra apkuri maksājām 1,5–2 latus. Tarifs pazeminājies, ne tikai pateicoties uzņēmumam *Gazprom*. 2013. gada sākumā pacentās arī pats *Rīgas siltums* – tas atklāja divas siltumcentrāles, kas darbojas ar atjaunojamu kurināmo – koksnes šķeldu, kas ļāva siltumenerģijas cenu rīdziniekiem samazināt vidēji par 3%.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija apstiprināja *AS Rīgas siltums* jauno tarifu, kas nozīmēja, ka siltums kļūst par 2,2–4,2% lētāks (atkarībā no dabasgāzes iepirkuma cenām).

Ja vien būs labvēlīgi laikapstākļi un saglabāsies stabila gāzes cena, Rīga šosezon par siltumu maksās par 10–30% mazāk nekā pirms gada. Taču gan daba, gan kurināmā tirgus ir neprognozējami, tāpēc pagaidām vēl ir stipri par agri priecāties. **K**

DESMIT JAUTĀJUMU PAR SILTUMU

Kāds siltumenerģijas tarifs šobrīd ir spēkā Rīgā?

Pēc *AS Rīgas siltums* informācijas, no 1. oktobra norēķini ar patērētājiem tiek veikti pēc tarifa 40,99 Ls/MWh (58,32 EUR/MWh). Tarifs ir par 10% zemāks nekā pirms gada (45,42 Ls/MWh). Uzņēmumā uzskata, ka siltumenerģija nekļūs dārgāka ne novembrī, ne decembrī. Šobrīd rīdzinieki par siltumapgādi maksā par 23% mazāk nekā Viļņas un par 13% mazāk nekā Tallinas iedzīvotāji.

Nesaprotu, kāpēc siltums ir tik dārgs! Kā veidojas tarifs?

Apkures tarifs veidojas no četriem komponentiem.

- Siltuma ražošana, transportēšana pa cauruļvadiem un realizācija (skaitītāju kontrole, rēķinu izrakstīšana) – 83%.
- Iekārtu amortizācija (siltumcentrāļu uzturēšanas darbi) – 4%.
- Personāla izmaksas – 7%.
- Pārējais: nekustamā īpašuma nodoklis, kredīti procenti, apsardzes pakalpojumi utt. – 6%.

AS Rīgas siltums vadītājs Normunds Talcis pavasarī žurnālistiem pavēstīja, ka iekšējo rezervju tarifa pazemināšanai uzņēmumam vairs nav. Darbinieku skaits pēdējo 20 gadu laikā samazinājies trīskārt, uzbūvētas divas ekonomiskas, ar šķeldu kurināmas siltumcentrāles. Tiesa gan, pēc diviem gadiem tiks pabeigta biokurināmā iekārtu uzstādīšana siltumcentrālē „Daugavgrīva”, bet šā projekta ietekme uz tarifu būs minimāla, jo stacijas jauda ir neliela.

Esam dzirdējuši, ka siltuma regulatoru uzstādīšana radiatoriem palīdz ietaupīt līdz 50% siltuma. Vai tā ir taisnība un cik šis pasākuma maksā?

Pagājušajā gadā plašsaziņas līdzekļos tiks stāstīts par rīdzinieci Anitu, kura par sava divstābu dzīvokļa apkuri aukstajā janvārī samaksāja 35,18 latus. Salīdzinājumam: 2011. gada februārī namu pārvalde no Anitas iekasēja četras reizes vairāk – 128 latus. Kas palīdzēja ietaupīt? Pēc rīdzinieces stāstītā, viņa radiatoriem uzstādīja alokatorus, kas uzskaita

reālo siltumenerģijas patēriņu katrā telpā, un regulatorus, kas ļauj mainīt apkures intensitāti. Triju radiatoru pārtaisīšana viņai izmaksāja 200 latus. Siltuma rēķini pēc tam samazinājās vidēji divas trīs reizes.

Taču alokatori tikai uz jūsu radiatoriem vieno nedos, ir svarīgi, lai šīs ierīces būtu uzstādītas visos mājās dzīvokļos. Par to jānobalso dzīvokļu īpašnieku kopībai. Tikai kopīgiem spēkiem iedzīvotāji var nodrošināt jūtamu siltuma ietaupījumu.

Jārēķinās arī ar papildu tēriņiem. Piemēram, Anitas mājā pirms alokatoru uzstādīšanas tika nosiltināti bēniņi un nomainīti logi.

Vai mājās viena dzīvokļa īpašnieks var atteikties no centralizētās apkures un uzstādīt gāzes katlu?

Jā, jebkuram dzīvoklim ir tiesības atteikties no centralizētās apkures, bet vispirms tā saimniekam jāsaņem pilnīgi visu mājās dzīvokļu īpašnieku atļauja. Tas tāpēc, ka saskaņā ar likumu ēkas inženierkomunikāciju sistēma (tai skaitā centralizētās apkures sistēma) ir KOPĪPAŠUMS, tāpat rīkoties ar

atsevišķām tās daļām drīkst vienīgi ar visu īpašnieku piekrišanu.

Ja īpašnieku kopsapulce dod atļauju kādam dzīvoklim atteikties no centralizētās apkures, uzņēmumos *Rīgas siltums* un *Latvijas gāze* jāiesniedz ar visu īpašnieku parakstiem apstiprināts sapulces protokols.

Kam sūdzēties, ja mani neapmierina apkures režīms?

Tikai dzīvokļu īpašnieki paši kopsapulcē var izlemt, kādu temperatūras režīmu uzturēt mājokļos. Kopsapulces lēmums jānodod pārvaldniekam.

Piemēram, mājas iemītņieki var lemt, ka apkures un karstā ūdens temperatūra naktī ir jāpazemina. Namu pārvaldei sadarbībā ar uzņēmumu *Rīgas siltums* jāiestata individuālajā siltummezglā vēlamie parametri.

Svarīgi atcerēties, ka siltummezgla parametru iestatīšanā un nolasišanā kopā ar *AS Rīgas siltums* pārstāvi var piedalīties energopārvaldnieks – mājas iemītņieks, kam kopsaulce uzticējusi šādu pienākumu. Bet pirms tam viņam jāpamācās *AS Rīgas siltums* rīkotajos energopārvaldniekuursos.

TURIET CIET SILTUMU!

Latvijā jau sen eksistē tāds pakalpojums kā energoaudits. Speciālisti vizuāli apseko māju un informē par vietām, caur kurām aizplūst siltums.

Tas nepavisam nenozīmē, ka mājai būs vajadzīga dārga renovācija. Iespējams, ka lauvas tiesu siltuma māja zaudē caur jumtu. Ieguvuši šādu informāciju, iedzīvotāji var nobalsot par bēniņu telpu nosiltināšanu. Tas nemaksās sevišķi dārgi, toties ļaus ievērojami taupīt uz apkures rēķina.

Šoruden Rīgas enerģētikas aģentūra piedāvā energoauditus ar lielu atlaidi.

1. oktobrī aģentūra sāka pieņemt pieteikumus māju bezmaksas apsekošanai. Projektā var piedalīties mājas, kurās ir pieci un vairāk dzīvokļi. Lai iesniegtu pieteikumu, vajadzīgs dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmums (51% balsu) un iedzīvotāju pilnvarota persona. Pašvaldība finansē 80% energoaudita vērtības, līdz 300 latiem katrā mājai.

Pieteikumu var iesniegt Brīvības ielā 49/53, 518. kabinetā (no plkst. 9.00 līdz 15.00). Kontaktārunis 67012350. Sīkākus skaidrojumus jūs atradīsiet Rīgas enerģētikas aģentūras mājas lapā www.rea.riga.lv.

Dzīvokļa pabalsts man nepienākas, bet rēķinus samaksāt grūti. Ko varat ieteikt?

Šogad galvaspilsētas lielākā namu pārvalde Rīgas namu pārvaldnieks, kā arī pašvaldības kapitālsabiedrība Rīgas pilsētbūvnieks piedāvā klientiem kārtot izlīdzinātus maksājumus par apkuri. Šai nolūkā jānodod uz tuvāko klientu apkalpošanas centru un jānoslēdz ar pārvaldnieku līgums. Saskaņā ar šo līgumu 50% no rēķinā norādītās maksas par siltumu jāsamaksā uzreiz, bet atlikušo pusi var maksāt vasaras mēnešos.

Slēdzot šādu līgumu, iedzīvotājiem netiek piemērotas soda sankcijas par neapmaksāto siltuma daļu. Tamlīdzīgas vienošanās ar klientiem slēdz arī daudzas privātās namu pārvaldes.

Vai varam pieprasīt pārrēķinu, ja mūsu dzīvoklī ir pārāk karsts?

Ja temperatūra telpās ir virs 21 grāda, iedzīvotāji var vērsties AS Rīgas siltums ar prasību konstatēt pārkurināšanas faktu un sastādīt par to aktu. Uzņēmuma speciālisti noteiks laiku, cik ilgi dzīvoklis ir bijis pārkurināts. Tas ir pamats, lai pārrēķinātu maksu par siltumu. Pārrēķinu var pieprasīt arī tad, ja ar AS Rīgas siltums aktu dzīvoklī fiksēta par 16 grādiem zemāka temperatūra.

Kāpēc Rīgas siltums atsakās pieslēgt kapkuri mūsu mājai, aizbildinoties ar iedzīvotāju parādiem? Es personiski esmu samaksājis visus rēķinus un nevēlos saist!

AS Rīgas siltums neslēdz līgumus ar atsevišķiem dzīvokļiem, slēdz uzreiz ar visu māju, tāpēc arī uzņēmums par parādnīkiem uzskata nevis konkrētus iedzīvotājus, bet gan dzīvokļu īpašnieku kopību.

Tāda situācija saglabāsies, kamēr Latvijā nebūs pieņemti likuma grozījumi, kas noteiks tiešus norēķinus starp patērētājiem un pakalpojumu sniedzējiem.

Atslēdzot mājai apkuri, Rīgas siltums vadās pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr. 876:

„26. Piegādātājam ir tiesības, brīdinot trīs dienas iepriekš, pilnīgi vai daļēji pārtraukt siltumenerģijas piegādi lietotājam šādos gadījumos:

- 26.1. ja nav noslēgts līgums;
- 26.2. ja lietotājs neievēro līgumā noteikto patēriņa režīmu;
- 26.3. ja lietotājs neievēro pašvaldības enerģētiskās krīzes centra un piegādātāja noteiktos patēriņa ierobežojumus;
- 26.4. ja lietotājs noteiktajos termiņos neveic norēķinus atbilstoši līguma nosacījumiem;
- 26.5. ja lietotājs patvaļīgi pieslēdzis jaunas siltumapgādes sistēmas, kā arī pēc remonta pieslēdzis siltumapgādes sistēmas bez hidrauliskās pārbaudes un piegādātāja atļaujas;
- 26.6. ja lietotāja siltumtīklos vai siltumpunktos uzstādītie siltumenerģijas skaitītāji ir noņemti, sabojāti, tiek traucēta to normāla darbība vai noņemtas to plombas;
- 26.7. ja lietotāja siltumizmantošanas ietaises pievienotas siltumenerģijas skaitītāju priekšā;
- 26.8. ja lietotāja siltumtīklos un siltumapgādes sistēmās ir bojājumi, kas var izraisīt avārijas un nelaimes gadījumus vai traucēt citu lietotāju siltumapgādi;
- 26.9. ja lietotājs neļauj piegādātāja pārstāvjiem pārbaudīt siltumapgādes sistēmu un siltumenerģijas skaitītāju darbību.”

Kur vispār sūdzēties par apkures problēmām?

Ja runa ir par Rīgu, zvaniet AS Rīgas siltums Klientu palīdzības dienestam pa bezmaksas tālruni 80000090. Sūdzība tiks pārbaudīta tajā pašā dienā.

Apkures sezonas laikā man grūti samaksāt rēķinus. Ko darīt?

Jūs varat vērsties pēc palīdzības Rīgas sociālajā dienestā. Jums tikai jābūt deklarētām Rīgā un jūsu ienākumi nedrīkst pārsniegt 200 latu katram ģimenes loceklim (vai 250 latu vienuļam cilvēkam). Jūs paši varat aprēķināt gaidāmā pabalsta lielumu – tas līdzinās starpībai, kāda pēc komunālo maksājumu nokārtošanas veidojas starp jūsu ienākumiem un garantēto minimālo ienākumu (GMI).

Pieņemsim, ka dzīvoklī mājo vienuļš pensionārs, kura pensija ir 160 latu mēnesī. Ziemā nākas namu pārvaldei maksāt 100 latu mēnesī. Tātad cilvēka rīcībā paliek 60 latu. Tā kā GMI pensionāriem Rīgā ir 90 latu, Sociālais dienests līdz apkures sezonas beigām cilvēkam maksās pabalstu 30 latu apmērā (starpība starp GMI un ienākumu, kas palicis personas rīcībā pēc dzīvokļa rēķina samaksāšanas).

GMI apjoms:

- pensionāriem un invalīdiem .....90 latu;
- darbaspējīgām personām.....40 latu;
- bērniem..... 45 lati.

VISIEM SILDĪTIES!

Mācāmies nepārmaksāt

O. BLUKIS

Ja jūsu mājai vēl nav pieslēgta apkure, pats drošākais paņēmieni, kā izvairīties no apaukstēšanās, ir sildītāja iegāde. Latvijā ir pieejami visi iespējamie modernas alternatīvās apkures veidi. Diemžēl kaloriferi ir ārkārtīgi „ēdelīgi” un dienā patērē 15–20 kilovatstundas elektroenerģijas. Kādu sildaparātu iegādāties, lai Latvenergo rēķini jūs neizputinātu?

Eļļas radiators (cena, sākot no 20 latiem). Ar eļļu pildītie sildītāji darbojas līdzīgi centrālāpkures radiatoriem. Eļļas radiatoru galvenais trūkums ir tas, ka tie lēni sasilina gaisu. Ražotāji šo problēmu cenšas atrisināt divos veidos. Pirmkārt, iebūvējot ierīcē speciālus taimerus, kuri automātiski ieslēdz sildītāju noteiktā laikā, piemēram, stundu pirms saimnieka pārnākšanas mājās. Otrkārt, iemontējot korpusā nelielus ventilatorus, kuri paātrina gaisa sasilšanu istabā.

Vēl viens trūkums – augsta sildvirsmas temperatūra darbības laikā (var sasniegt pat 100 grādu). Līdzās šādam sildītājam nedrīkst atstāt kūstošus priekšmetus, arī pašiem jābūt uzmanīgiem, lai neapdedzinātos.

Vidējā jauda, kW 1,5
Telpas sasilšanas laiks, stundas 5
Apsildes izmaksas, Ls 0,61

Konvektora tipa sildītājs (no 25 latiem). Ierīcē gaisu sasilina caurulīte, kurā ir sakarsēta spirāle (tā dēvētais TEN – cauruļveida elektrosildītājs).

Viena no ierīces priekšrocībām ir simpātiskais ārējais izskats, kas ļauj tam viegli rast vietu dzīvokļa interjerā. Bez tam sildītāja korpusā pārāk nesakarst, tāpēc to var piestiprināt pie sienas vai griestiem. Viens no galvenajiem trūkumiem ir tas, ka lēni sasilina telpu.

Vidējā jauda, kW 1,5
Telpas sasilšanas laiks, stundas 3
Apsildes izmaksas, Ls 0,36

Siltuma ventilators (no 15 latiem). Šo ierīci var dēvēt par palielinātas jaudas fēnu, jo darbības princips ir tieši tāds pats – elektriskā spirāle silda gaisu, bet ventilators silto gaisu izkliedē telpā. Ierīces galvenā priekšrocība – zemā cena.

Diemžēl šim ierīcēm ir vairāk trūkumu nekā visām pārējām. Pirmkārt, tām ir viszemākais vērtējums no ugunsdrošības viedokļa; otrkārt, sakarsusī spirāle sadedzina skābekli, putekļu daļiņas un sikus kukaiņšus, radot nepatīkamu smaku. Tamlīdzīgu problēmu nav siltuma ventilatoriem ar keramikas sildelementu, bet tie maksā, sākot no 70 latiem.

Vidējā jauda, kW 2
Telpas sasilšanas laiks, stundas 6
Apsildes izmaksas, Ls 1,3

Infrasarkano staru sildītāji (120 latu). Tie ir dārgākie, taču arī modernākie un ekonomiskākie. Sildītāja galvenā sastāvdaļa ir spuldze, kas izstaro infrasarkanos starus, kuri silda līdzīgi kā saule. Stari nesilda gaisu, bet gan apkārtējos priekšmetus, sienas, grīdu, mēbeles, arī cilvēkus, kas pēc tam, atdodot siltumu, sasilina telpu. Šāda „adresēta” sildīšana ļauj ietaupīt līdz 40% enerģijas.

Šā tipa sildītāji nededzina skābekli un novērš mitruma rašanos telpā. Tos ieteicams uzstādīt iespējami augstāk, lai stari nosegtu lielāku laukumu. Galvenais šīs sildierīces trūkums – augstā cena.

Vidējā jauda, kW 2
Telpas sasilšanas laiks, stundas 8
Apsildes izmaksas, Ls ..... 1,4. K

25 kvadrātmetru lielas telpas ar trīs metrus augstiem griestiem apsildes vidējās izmaksas. Aprēķiniem izmantots Latvenergo starta tarifs – 0,0818 Ls/kWh.

TAS IR SVARĪGI!

Sildierīcēm jābūt aprīkotām ar aizsargsistēmu. Piemēram, siltuma ventilatoros kvēldegu atvēsina pieplūstošais gaiss. Ja ierīce nokrīt uz grīdas un turpinās darboties, spirāle tā sakarsīs, ka izkausēs korpusu, un tas var beigties ar ugunsgrēku. Tāpēc sildītājā jābūt sensoram, kas ierīces apgāšanās gadījumā aptur tās darbību.

NOPIRKT DZĪVOKLI BEZ STRESA

99% gadījumu cilvēki nekustamā īpašuma darījumos velti baidās no krāpšanas

Marina MATROŅINA

„Mums ir piedzimusi atvase, vēlamies iegādāties dzīvokli. Naudas nav daudz, pieredzes vēl mazāk. Kā nopirkt mājokli bez māklera palīdzības un nepaliklīt ar garu degunu?” jautā mūsu lasītājs Valērijs. Jurista Jurija Sokolovska detalizēta konsultācija palīdzēs ikvienam, kas pirmo reizi pērk nekustamo īpašumu.

– Eksistē daudz dažādu dzīvokļa iegādes variantu. Pats sarežģītākais ir tad, ja objekts ir iekļāts bankā un arī pircējs gatavojas ņemt kredītu, vienkāršākais – ja pircējs var samaksāt par dzīvokli bez bankas palīdzības un objektam nav apgrūtinājumu.

– **Manuprāt, vajadzētu aplūkot pēdējo situāciju, ko varam uzskatīt par bāzes variantu.**

– Piekritu. Parunāsim par šāda nekustamā īpašuma pārdošanas un pirkšanas posmiem.

Pārbaudi dokumentus

– Mūsu pircējs izvēlējies dzīvokli un ir gatavs noformēt dokumentus. Bet vispirms viņam objekts jāpārbauda. Ko tas nozīmē? Viņam jāpārlicinās, ka pirkums nesagādās nepatīkšanas.

Vispirmām kārtām jānoskaidro, vai dzīvoklis nav iekļāts bankā, vai par to nav noslēgts īres līgums uz trešās personas vārda, vai uz to nav nodibināts personālais servitūts (piemēram, kādai personai atļauts dzīvot mājoklī līdz mūža beigām), vai īpašumam nav uzlikts arests. Visas šīs ziņas sniedz zemesgrāmata.

Ja zemesgrāmata attiecīgajam dzīvoklim nav reģistrēti apgrūtinājumi, tas skaitās „tīrs”. Tad jāpalūdz no saimnieka izziņa par dzīvokli deklarētajām personām. Ja puses pareizi nesastāda pirkuma – pārdevuma līgumu, var gadīties, ka pircējs mantojumā saņem iepriekšējā īpašnieka radus, kuri privatizācijas brīdī ieguvuši tiesības lietot šo mājokli.

Dzīvesvietas reģistrācija, privatizējot dzīvokli, nav nemaz tik nevainīga lieta, kā varētu likties, tāpēc stingri jāpieprasa, lai dienā, kad dzīvoklis tiek nodots jaunajam īpašniekam, no tā būtu izrakstītas visas trešās personas. Pircējam ir tiesības par šā līguma punkta nepildīšanu paredzēt sankcijas, piemēram, pieaugošu soda naudu.

Pārbaudi faktus

– Nākamais dzīvokļa pārbaudes posms ir ziņu ievākšana „kaujas laukā”. Pircējam ir vērts noskaidrot, vai līdzšinējam saimniekam nav komunālo parādu. Saskaņā ar likumu šie parādi tiek attiecināti nevis uz objektu, bet gan cilvēku, un pēc dzīvokļa pārdošanas „aiziet” kopā ar iepriekšējo īpašnieku, taču manā praksē bijuši gadījumi, kad komunālo pakalpojumu sniedzēji centušies izspiest naudu no jaunā īpašnieka un pamatīgi bojājuši tam nervus.

Tad vēl jānoskaidro, kas pārvalda un apsaimnieko māju. Diemžēl pie mums sastopami arī visai problemātiski pārvaldnieki.

Gudrs pircējs paaugstināsies, kāds ir mājas kopējais parāds par apkuri. Ja tas ir liels, turklāt iedzīvotāju vidū ir daudz hipotekārā kredīta ņēmēju, kuri nemaksā rēķinus, kādreiz var pienākt diena, kad no godīgajiem dzīvokļu īpašniekiem tiks prasīta kopējā parāda samaksa.

Svarīgi ir pavērot mājas iemītniekus, aprunāties ar augšējiem un apakšējiem kaimiņiem. Var gadīties, ka cilvēks pārdod dzīvokli tikai tāpēc, ka kaimiņos mīt dauzoņas un skandālisti, un to der laikus uzzināt.

Pēdējā svarīgā lieta – mājai piesaistītais zemesgabals. Ja tā ir privāta zeme, dzīvokļu īpašniekiem pastāvīgi jāmaksā par nomu, tāpēc dzīvokli mājās, kas atrodas uz privātas zemes, parasti maksā lētāk nekā mājās uz privatizētas zemes.

Vienojies par rokas naudu

– Pērkot dzīvokli, rokas naudas līgums NAV OBLIGĀTS. Parasti rokas naudu paredz gadījumos, kad pircējam ir vajadzīgs laiks kredīta saņemšanai vai citu formalitāšu kārtīšanai un viņš vēlas būt pārliecināts, ka saimnieks nepārdos dzīvokli citam pretendētājam.

Ja puses tomēr vienojas par rokas naudu, tā parasti ir 5-10% no dzīvokļa cenas. Civillikums nosaka, ka gadījumā, ja potenciālais pircējs pārdomā, rokas nauda paliek dzīvokļa saimniekam, bet tad, ja pats dzīvokļa saimnieks atrod izdevīgāku darījuma partneri, viņa pienākums ir atmaksāt pirmajam pircējam rokas naudu divkārtšā apmērā. Rokas naudas līgumu puses var sastādīt pašas vai pasūtīt juristam, vienojoties tajā par pirkuma – pārdevuma līguma priekšmetu un noslēgšanas termiņu, dzīvokļa cenu un pušu pienākumiem. Šādu līgumu var apstiprināt pie notāra, taču notārs apliecina tikai parakstus, pārbaudot darījuma dalībnieku identitāti pēc pasēs un rīcībspēju pēc reģistra datiem. Par līguma saturu notārs nav atbildīgs.

Notariāls apliecinājums nav obligāts, spēkā būs pat bez lieciniekiem parakstīts līgums, taču tādu līgumu būs vieglāk apstrīdēt vai neatzīt nekā notariāli apstiprinātu.

Vienojies par pirkumu

– Kad puses ir gatavas galvenajam solim, tās slēdz pirkuma – pārdevuma līgumu. Var ņemt līguma standartparaugu, pasūtīt juristam sagatavot speciālu līgumu vai palūgt notāru sastādīt līgumu notariālā akta formā.

Latvijā par likumīgu atzīst jebkuru līguma formu, pat ja puses to uzrakstījušas patstāvīgi. Ja līguma puses vēlas, parakstus var apstiprināt pie notāra. Tas ir pats vienkāršākais, bet reizē arī pats nedrošākais darījuma slēgšanas veids.

Savukārt notariālā akta veidā sastādīts līgums darījuma dalībniekiem būs pats drošākais, bet arī pats dārgākais: pircējam un pārdevējam nāksies maksāt pat vairāku simtu latu lielu valsts nodevu.

Par optimālu variantu es uzskatu jurista sastādītu un notāra apliecinātu līgumu.

Vienojies par samaksu

– Par dzīvokli var samaksāt skaidrā naudā līguma parakstīšanas brīdī pie notāra, bet var arī pārskaitīt naudu uz pārdevēja kontu. Šādu pakalpojumu sniedz bankas. Tās piedāvā darījuma dalībniekiem trīspusēju līgumu, saska-

ņā ar kuru pircējs atver īpašu kontu un iemaksā tajā naudu, bet pārdevējs to saņem tikai pēc tam, kad izpildīti visi līguma nosacījumi.

Trīspusējā līgumā var noteikt, ka nauda bijušajam dzīvokļa īpašniekam izmaksājama tikai pēc tam, kad uzrādīts izraksts no zemesgrāmatas par pircēja īpašumtiesībām uz dzīvokli, izziņa par deklarētās dzīvesvietas anulēšanu visiem iepriekšējiem dzīvokļa iemītniekiem un jaunā īpašnieka parakstīts dzīvokļa pieņemšanas akts.

Tas ir ļoti svarīgi, jo ir bijuši gadījumi, kad krāpnieki paspējuši vienu un to pašu dzīvokli pārdot vairākas reizes. Tad par dzīvokļa oficiālo īpašnieku ir kļuvis tas, kuram izdevies pirmajam ar dokumentiem aizskriet līdz Zemesgrāmatu nodaļai, pārējiem palikušas tikai tiesības pieprasīt, lai blēdis atdod samaksāto naudu. Diemžēl parasti šādos gadījumos dzīvokļa iepriekšējais saimnieks vairs nav atrodams.

Nostiprini savas īpašumtiesības

– Kā redzat, ir svarīgi gādāt, lai dzīvokļa bijušais īpašnieks vispirms izpilda līguma nosacījumus un tikai pēc tam saņem naudu. Tikpat svarīgi ir tūlīt pēc darījuma pabeigšanas jaunā īpašnieka vārdu ierakstīt zemesgrāmatā.

Šai nolūkā dzīvokļa bijušais īpašnieks, parakstot pirkuma – pārdevuma līgumu, reizē paraksta lūgumu reģistrēt pircēja īpašumtiesības zemesgrāmatā. Tas ir vienīgais dokuments, kam obligāti nepieciešams notariāls apliecinājums.

Nostiprinājuma lūguma sastādīšanas brīdī darījums nereti tiek apturēts, jo notārs, pārbaudot ziņas pēc datu bāzēm, atklāj, ka pārdevējam dzīvoklis pieder kopīgi ar vīru vai sievu. Tā notiek, ja nekustamais īpašums iegādāts laulības laikā un dzīvesbiedri nav noslēguši līgumu par atsevišķu mantu.

Tādā gadījumā nostiprinājuma lūgums jāparaksta arī pārdevēja dzīvesbiedram, citādi darījumu nav iespējams pabeigt.

Samaksā nodevu

– Noformējot dokumentus, pusēm jāsamaksā valsts nodeva par īpašumtiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā 2% apmērā no darījuma vērtības (0,5%, ja

darījums tiek slēgts starp tuviem radniekiem).

Pirkuma – pārdevuma līgumā vēlam uzreiz paredzēt, kas uzņemsies ar darījumu saistītos izdevumus. Piemēram, par notāra pakalpojumiem abas puses var maksāt vienlīdzīgi, bet valsts nodevu – pircējs. Taču reizēm saskaņā ar līguma nosacījumiem visas izmaksas gulstas uz darījuma viena dalībnieka pleciem.

Pārdevējam, ja dzīvoklis viņa īpašumā bijis mazāk par pieciem gadiem un viņa deklarētā dzīvesvieta tur bijusi mazāk par vienu gadu, jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis 15% apmērā no peļņas par nekustamā īpašuma pārdošanu.

Pieņem un esi īpašnieks

– Pēdējā posmā pircējs pieņem no pārdevēja dzīvokli un paraksta līgumā paredzēto nodošanas aktu. Tas tiek darīts iepriekš norunātā termiņā, piemēram, trīs dienas pēc jaunā īpašnieka īpašumtiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā.

Dzīvokļa nodošanas gaitā jaunais īpašnieks pārbauda dzīvokļa stāvokli (piemēram, vai ir santehnika un citi pirkuma – pārdevuma līgumā paredzēti priekšmeti), nolasa skaitītāju rādījumus, lai precīzi sadalītu ar iepriekšējo īpašnieku atbildību par komunālajiem maksājumiem, un saņem no pārdevēja izziņu, ka dzīvokli nav palikušas deklarētas personas.

Visi šie nosacījumi iepriekš jāparedz līgumā. Ja jaunais īpašnieks konstatē, ka dzīvokli noņemti ūdens krāni un izņemtas durvis, viņam ir tiesības neparastīt nodošanas aktu un vērst pret pārdevēju līgumā paredzētās sankcijas.

Mieru, tikai mieru!

– Slēdzot nekustamā īpašuma darījumus, piesardzība ir vajadzīga, bet nevajag to novest līdz absurdam. Ja abas puses precīzi pilda nepieciešamās darbības, 99% gadījumu problēmas atklājas uzreiz un pēc tam viss noris gludi.

Jabkurā gadījumā ar dzīvokļa pirkšanu nevajag steigties, – uzskata Juris Sokolovskis, – citādi var iznākt pārmaksāt par kaut kādiem pakalpojumiem vai var paslīdēt garām šķietami sīkumi, kas pēc tam sarežģī dzīvi jaunajā mājoklī. Vienkārti esiet uzmanīgi un mierīgi, tad viss sanāks. **K**

LIELAS PĀRMAINAS SIMTIEM IEDZĪVOTĀJU

Uzmanību, daudzas Rīgas mājas ieguvušas jaunu pārvaldnieku

Liene VARGA

Šoruden Privatizācijas aģentūra (PA) sāka meklēt jaunu uzticamu pārvaldnieku tās valdījumā esošajām mājām, jo saskaņā ar likumu tieši Privatizācijas aģentūra ieceļ pārvaldnieku bijušajām valsts mājām, kuru iemītnieki pēc dzīvokļu privatizēšanas nav izpildījuši likuma prasību un pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības. PA rīkotajā konkursā uzvarēja un 70 tādas mājas Rīgā turpmāk apsaimniekos uzņēmums Rīgas namu apsaimniekotājs (RNA).

Māju iemītniekiem droši vien ir daudz jautājumu jaunajam pārvaldniekam. Atbildes saņēmam RNA birojā.

■ Kāpēc Privatizācijas aģentūra māju pārvaldīšanu un apsaimniekošanu uzticēja tieši RNA?

Namu pārvalde piedalījās PA rīkotajā konkursā, piedāvāja iedzīvotājiem visizdevīgākos nosacījumus un ieguva māju pārvaldīšanas tiesības uz trim gadiem. Uzņēmuma peļņa būs tikai 0,3 santīmi no dzīvojamās platības kvadrātmetra mēnesī.

■ Kad mūsu mājas jaunais pārvaldnieks sāks strādāt?

Privatizācijas aģentūras un RNA līgums tika parakstīts 2. oktobrī, bet māju pārņemšanas process būs pakāpenisks un beigsies līdz Jaunajam gadam. RNA katras mājas iedzīvotājus informēs, ka viņu mājas nodošanas – pieņemšanas akts ir parakstīts. Dzīvokļu īpašnieki un īrnieki laikus uzzinās, kur vērsties avārijas gadījumā, uz kādu kontu pārskaitīt komunālos maksājumus utt.

■ Bet ja nu māju ir apmierinājis iepriekšējais pārvaldnieks un tā vēlējusies to saglabāt?

Tad dzīvokļu īpašniekiem jānotur kopsapulce un jānobalso par to, ka

mājas pārvaldīšanas tiesības pārņem īpašnieku kopība. Pēc tam viņi paši varēs izvēlēties jebkuru pārvaldnieku. RNA apsola 2014. gadā palīdzēt iedzīvotājiem pārņemt māju pārvaldīšanu. Tas ļaus dzīvokļu īpašniekiem labāk un efektīvāk veidot sadarbību ar jebkuru namu pārvaldi.

■ Kas tas Rīgas namu apsaimniekotājs īsti ir?

RNA apsaimnieko aptuveni 80 māju Rīgā un Salaspilī. Uzņēmuma galvenais princips – cieša sadarbība ar ikvienas mājas valdi.

■ Vai mūsu mājai mainīsies maksas par apsaimniekošanu?

Lielākajai daļai māju paliks agrākā apsaimniekošanas maksa. Bet jebkurai namu pārvaldei, kas aprūp pašvaldības vai valsts mājas, jāpilda Ministru kabineta noteikumi Nr. 1014 un līdz katra gada 15. oktobrim jāiepastina iedzīvotāji ar nākamā gada apsaimniekošanas tāmi. No tāmes cilvēki var uzzināt gan jauno apsaimniekošanas maksu, gan namu pārvaldes remonta plānus. Jaunais pārvaldnieks visās Privatizācijas aģentūras valdījumā esošajās mājās jau veicis sākotnējo apskati. Jaunais apsaimniekošanas tarifs ir sagata-

vots, informācija par to atrodama namu pārvaldes mājas lapā www.rna.lv. Ar detalizētu tāmi var iepazīties SIA Rīgas namu apsaimniekotājs birojā Rīgā, Lāčplēša ielā 24.

■ Ko darīs pārvaldnieks, ja mājā notiks avārija?

Ja mājai nav uzkrājumu, bet notiek avārija, RNA ir jālikvidē tā par saviem līdzekļiem, pēc tam izrakstot iedzīvotājiem papildu rēķinu. Tādu kārtību paredz Ministru kabineta noteikumi Nr. 1013.

■ Kas tiks darīts, ja māja vēlēties līdztekus plānotajiem remontiem veikt papildu darbus?

Ja iedzīvotāji kopsapulcē nolems, ka māja ir gatava apmaksāt remontu pēc grafika, Rīgas namu apsaimniekotājs piedāvās darbus ar atliktu maksājumu.

■ Mums ir neliela māja un mēs vēlētos samazināt apsaimniekošanas maksu. Kā to izdarīt?

RNA klientu vidū jau ir aptuveni 20 nelielu māju, kurās dzīvo 5 līdz 20 ģimenes. Šajās mājās ir pārstāvji un valde, kas sekmīgi sadarbojas ar namu pārvaldi. Mājas pārņemšana un vecāka ievēlēšana būs pirmais solis ceļā uz apsaimniekošanas maksas samazināšanu.

■ Kas notiks ar naudu, ko gadiem esam maksājuši iepriekšējiem apsaimniekotājiem, preti neko nesāņemot?

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu iepriekšējam pārvaldniekam mēneša laikā jānodod RNA visas saistības – gan parādi, gan fiksētie iedzīvotāju uzkrājumi.

■ Mūsu vecā namu pārvalde ne-strādāja ar nemaksātājiem, tāpēc mājai izveidojies parāds, radušās problēmas ar karsto ūdeni un apkuri. Kā mums palīdzēs RNA?

Namu pārvalde precīzēs iedzīvotāju reālos parādus uzņēmumiem Rīgas siltums un Rīgas ūdens. Mājās, kurām nevar tikt pieslēgta apkure, steidzami tiks sasauktas kopsapulces. Vienīgā izēja ir uz laiku palielināt iedzīvotāju iemaksas uzkrājumu fondā, lai nokārtotu saistības ar pakalpojumu sniedzējiem un panāktu, ka mājai tiek pieslēgts siltums. Vienlaikus pārvaldnieks sāks aktīvi strādāt ar nemaksātājiem. Piedzītie līdzekļi atgriezīsies mājas remonta fondā. **K**

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRAS VALDĪJUMĀ ESOŠĀS MĀJAS

- Āgenskalna iela 7
- Aldaru iela 12/14
- Aleksandra Čaka iela 41
- Auces iela 3
- Augusta Deglava iela 12
- Avotu iela 2
- Avotu iela 8 k-1 un k-3
- Bergu iela 160 k-4
- Biķernieku iela 44B
- Brasas stacija, dzelzceļa ēka Nr.2
- Brīvības bulvāris 30
- Brīvības gatve 251
- Bukultu iela 10
- Cieceres iela 2
- Čiekurkalna 1.līnija 23A
- Džutas iela 15
- Eksporta iela 8 k-2
- Ganību dambis 6
- Ganību dambis 10
- Ganību dambis 16C
- Ganību dambis 40A
- Gaujienas iela 3A
- Grēcinieku iela 26/Peldu iela 19
- Grobiņas iela 5 k-1
- Grobiņas iela 5 k-2
- Gulbju iela 25
- Hospitāļu iela 43
- Ieriķu iela 21
- Jaunciema gatve 73
- Jaunciema 3.līnija 6
- Kaļķu iela 6
- Kartupeļu iela 6
- Katrīnas dambis 20 k-1
- Katrīnas dambis 24 k-1
- Kleistu iela 1
- Kroņu iela 13
- Kroņu iela 23
- Krustabaznīcas iela 7
- Kuršu iela 25
- Lāčplēša iela 80
- Liliņas iela 16
- Lizuma iela 2
- Maskavas iela 11/13
- Mazā Juglas iela 1
- Miera iela 12
- Miera iela 58
- Miesnieku iela 3
- Ormaņu iela 43
- Puškina iela 13
- Rāceņu iela 2
- Saulkrastu iela 2 k-2
- Saulkrastu iela 2 k-4
- Sila iela 2 k-3
- Sila iela 4
- Stabu iela 41
- Stabu iela 56
- Starta iela 10A
- Strukturu iela 13
- Strukturu iela 15
- Tapešu iela 14A
- Terbatas iela 16/18
- Tirgoņu iela 10
- Ūdeņu iela 21
- Uzvaras bulvāris 2/4
- Vaļņu iela 8
- Vecāķu prospekts 2E
- Vecāķu prospekts 4
- Vecpilsētas iela 17
- Vētras iela 6
- Vienības gatve 35
- Vienības gatve 98
- Vijciema iela 6A
- Voleri 11 k-6
- Zvaigžņu iela 13

SĀKUSIES PARAKSTĪŠANĀS!

Jaunākais par komunālajiem pakalpojumiem, tarifiem un apsaimniekošanu – tieši mājās!

Noformējiet abonementu tuvākajā Latvijas pasta nodaļā

**„Darīsim Kopā”
INDEKSS – 1255**

**Abonēšanas
cena gadam –
tikai 6 LATI**

**2014. gadā mēs būsim
kopā ar jums KATRU MĒNESI**

SAUDZĒJIET SĒTNIEKUS!

Trīs stāsti par cilvēkiem, kas strādā mūsu mājās

Ilona MILLERE

Bērnībā sapņoju kļūt par sētnieci. Šķita, ka tie ir paši kārtīgākie cilvēki pasaulē. Cilvēce steidzas, kaut kur joņo, bet sētnieki mierīgi uzlasa izmētos papirus. Varoņi, kam lemts darīt labu bez jebkāda patosa.

Tagad domāju, ka būt īstam sētniekam nav nemaz tik viegli. Tas ir kā būt visuma iekarotājam, varbūt vienam no tūkstoša. Man droši vien pat vecu slotu neuztīcētu: „Vispirms pieņemies prātā”.

Tāpēc darišu ko citu. Pastāstīšu, kādi mēdz būt sētnieki un kāpēc ar viņiem vajag būt draugos.

Tēvocis Vasja

Mūsu mājā numur 12 kādreiz strādāja ļoti labs sētnieks tēvocis Vasja. Ja nu viņš tagad vairs nav tik labs, pie tā vainīgi esam mēs visi, tas ir, arī 14., 16. un 22. mājas iemītnieki.

Savulaik tēvocis Vasja bija Rīgas labākais sētnieks. Viņš kopa kooperatīva māju pagalmu, parasti ielūkojoties arī kaimiņu teritorijā. Lai gan mīlēja iedzert, strādāja cītīgi. Varbūt pat iedzēšana tēvocim Vasjam nāca tikai par labu, jo viņš vienmēr bija lieliskā noskaņojumā.

Večiņas uz soliņa pagalmā pastāvīgi lielija Vasju: nenobrīnīties vien, cik labs cilvēks, vienmēr smaida, sasiveicinās, slauka pamatīgi, bet vakar, lūk, pat sētiņu pie atkritumu urnām nokrāsoja.

Citu māju iedzīvotāji sāka piestāgāt pie namu pārziņa ar ierosinājumu: „Jums te ir tāds Vasja, teicami strādā, lai pie mums arī piekopj!” Pārzinis aprunājās ar tēvoci Vasju, tam it kā nebija iebildumu. Tā arī dzīvojām.

Ar laiku Vasjas kopjamā teritorija pieauga līdz nelielai mikrorajona platībai, aptuveni tādai kā Imanta. Nu, ja ne

Imanta, tad vismaz puse Pļavnieku. Tēvocis Vasja vairs nepaguva visu kārtīgi satīrīt, kļuva nelaiņš pret večiņām, lai gan tās ne pie kā nebija vainīgas.

Pārzinis apjuka, pielika Vasjam pie algas, taču tas problēmu neatrisināja. Bet kur ņemt otru tādu Vasju? Cilvēki tagad vairs nevēlas īpaši saspringt.

Tostarp pārzini sāka apmeklēt visu kooperatīva māju delegācijas, lai paustu savu sašutumu: „Vasja slikti strādā, vakar pie mums sniegu nenovāca. Aizvakar žūpas mūsu kāpņu telpā sasita pudeli, bet jūsu Vasja nesavāca lauskas!” Pa astoņpadsmit sūdzībām dienā.

Tēvocis Vasja bija stipri aizvainojis visu māju iemītniekus, tāpēc nācās viņu atlaist. Iznāk, ka cilvēks neizturēja slavas nastu. Bet varbūt paši māju iemītnieki ir vainīgi. Labu sētnieku ir tikpat maz kā labu inženieru, viņus vajag sargāt un saudzēt.

Tēvocis Jakovs

Kaimiņu pagalmu kopj melnīgsnējais tēvocis Jakovs, tāds sīciņš, mūždien pelēkā vatenī. Es tai pagalmā lieku mašīnu, jo nekur citur nav vietas. Tā arī iepazīnos ar Jakovu.

Reiz, tas notika aptuveni pirms mēneša, pamanu, ka manai mašīnai kreisās puses spogulis karājas vienā vadiņā, visas skrūves ārā līdz saknei. Faktiski jau biju pārstājusi krist izmisumā par izsīstiem vai norautiem spoguļiem, jo šo mašīnu vienkārši vajā tamlīdzīgas likstas. Bet rezerves daļu veikals vairāku kvartālu atālumā, kā-

jām iet negribas, bet braukt bez spoguļa nav sevišķi ērti, tāpēc nolēmu to piestiprināt ar līmlenti.

Kamēs meistarēju savu mākslas darbu, pienāca tēvocis Jakovs, sacīdams: „Es tevi gaidīju. Gribu pateikt, ka es norāvu spoguli, aizķēru ar slotu”.

Mēs cieši paraudzījāmies viens uz otru. Raizes par spoguļi uzreiz pierima, prātā ienāca cita doma. Tēvocis Jakovs, kā jau sacīju, ir tāds sīks vīriņš. Kā gan viņam bija jāatvēz lāpsta, lai nolauztu mašīnai spoguļi?

Prātā ienāca veca anekdote par līdzcietīgu sētnieku, kurš ziemā bija nolēmis izdarīt labu darbu un ar dzelzs lāpstu notīrījis sniegu no pagalmā stāvošajām mašīnām. Kad sniega paliekas nokusa, cilvēki uz mašīnu jumtiem ieraudzīja dziļas vagas. Bet ko sētniekam teiksi? Gribēja taču kā labāk.

Nu, labi, nodomāju, ja norāvis, tad norāvis. Labi vēl, ka pienāca, citi tādās situācijās laižas lapās.

Bet tad tēvocis Jakovs pajautāja, cik viņš man par spoguļi būšot parādā. Spogulis maksā ap desmit latiem, nodomāju, ka tā ir viņa vairāku dienu alga. Kā lai ņemu naudu no nabaga sētnieka?

Tad tēvocis Jakovs man atstāja savu telefona numuru, sacīdams: ja ziemā gadišoties iestīgt kupenā, lai zvanu, atskries palīgā izrakt. Tāds godīgums vērtīgāks par jebkuru spoguļi.

Vecmāmuļa Anna

Viņa slauka ielas viņā pusē starp veikalu un autobusu pieturu. Tāda īsta mājas vecmāmiņa, vienmēr rūpīgi aizpogātas visas podziņas. „Sākumā par sētnieku strādāja mans vīrs, bet tad viņš sasirga. Sāku kopt viņam uzticēto teritoriju. Vīrs slimoja, slimoja un tad nomira. Tā arī es te paliku,” viņa stāsta.

„Sākumā bez ielas man bija arī citi darbiņi – mazgāju grīdas kantoros. Šeit visapkārt bija daudz kantoru, visi mani redzēja un lūdza ieskriet pastrādāt. Nepratu atteikt, arī nauda, protams, bija vajadzīga. Nupat vīrs bija nomiris, mazmeitaa mācījās, gribēju palīdzēt. Pelnīju tolaik gana! Bet tad visus kantoros slēdza. Pati zināt – padarbojas un bankrotē. Tagad man palicis tikai pagalmi un veikals vārtu rūmē, kur mazgāju grīdas.

Ziema ir pats grūtākais laiks. Reizēm ir ļoti smagi, bet ko darīt? Ja reiz esi uzņēmies darbu, dari līdz galam. Vasarā gan ir vienkāršāk, tad ir silti un nav sniega.

Varbūt neticēsiet, bet man patīk mans darbs. Neviens tevi nerausta, nenovērš uzmanību. Varu padomāt par šo un to, apdomāt savas lietas.

Slaukot ielu, zinu, ka daru cilvēkiem labu. Lai redzētu darba rezultātu, nav

jāskaita procenti un jāraksta gada pārskats. Paskatos atpakaļ, aiz muguras viss tīrs un kārtīgs, un ap sirdi uzreiz kļūst labi.

Pie mums mēslo visu laiku un daudz. No rīta visu sakopju, bet dienā skatos – atkal netīrumu ka biezs, samētāti izsmēķi, konfekšu papīriņi, skārdenes, kartona kafijas trauki. Tepat stāv urna, bet pastāvīgi met garām. Īpaši jaunieši. Ja aizrādu, atbilde viena: „Kur gribu, tur arī metu”. Tieši tā arī saka. Kas viņiem galvā?

Bēdīgākais ir tas, ka citur tādus huligānus soda, bet pie mums ne.

Tu tikko esi satīrījusi pagalmu, bet kāds iznāk no dzīvokļa un turpat pie ārdurvīm atstāj atkritumu maisu, lai gan līdz konteineram tikai pāris soļu. Es aizrādu, bet viņš man pretī: „Tev vēl par maz? Rit vēl nolikšu”. Nama pārzinis nāk pārbaudīt teritoriju, bet tev te atkritumu maisi stāv, tā tad nav kārtības. Reizēm ir sāpīgi līdz asarām.

Kopjamais pagalmi man ir kā pašas mājas, ar visiem iedzīvotājiem esmu draugos, daudzus zinu saukt vārdā. Slauku ielu, bet kāds pa logu sauc: „Vecmāmiņ Anna, nāc iedzert tēju!” Gadās, ka kāds iznes tortes gabaliņu, tad gan atsaku – kad kopju, nevaru neko ieest.

Te dzīvo divi brāļi, Volodja un Valērijs, ar tiem gan jāmak saprasties, citādi par neko var tevi nolamāt un sastrādāt nedarbus. Bet patiesībā viņi ir labi puikas, ja ko sastrādājuši, nākamajā dienā apdomājas, nāk atvainoties: „Vecmā-

miņ Anna, mēs tev palīdzēsim” – un ķeras pie sniega novākšanas.

Reizēm gan no tās palīdzības lielas jēgas nav. Atminos kādu reizi, kad iestājās atkusnis, bet pagalmā lielas kupenas. Brāļi atnāca palīgā, ņēma un izmētāja sniegu pa visu pagalmu, lai ātrāk izkūst, bet nākamajā dienā atkal iestājās sals, viss pagalmi sasala, un man nācās plēst nost ledu.

50. mājā dzīvo kaķu mīlētāja. Par žurnālisti strādā. Viņa mums palīdz atrast mājas bezpajumtes kaķēniem. Kad nāk garām, vienmēr pajautā, vai nav uzradies kāds bezpajumtnieciņš. Reiz kaķenei piedzima pieci kaķēni, viņa tiem visiem mājas atrada. Tagad visi pagrabi noslēgti, nav vairs ne klaidoņu, ne suņu, ne kaķu.

Bet reiz mūsu pagalmā traka lieta atgadījās – starp garāžām iesprūda vīrietis. Varat iedomāties? Pat no televīzijas atbrauca viņu filmēt. Kopu pagalmu, kad sadzirdēju kādu vaidam. Eju turp un redzu – starp garāžām vīrietis, viena kāja uz zemes, otra gaisā. Nezinu, kā viņš tur iekļuva, to tak vajag prast! Palūdzu cilvēkus piezvanīt glābējiem. Viņi izsauca policiju. Pēc tam atbrauca ātrie un televīzija. Spraugu starp garāžām pastūma plašāku un izvilka cietušo. Ārsti sacīja, ka vēl drusciņ, un viņš varēja nomirt. Iedomājaties? Mani pēc tam televizorā rādīja”.

Šis ir stāsts ar morāli. Esiet cilvēki, neatstājiet atkritumu maisus pie durvīm. Sakiet sētniekam labus vārdus, un tirāks kļūs ne tikai pagalmi, bet arī jūsu dvēsele. **K**

KAS JĀDARA SĒTNIEKAM?

No Ministru kabineta noteikumiem Nr. 906

„(...) 5. Regulāri veicamie teritorijas sakopšanas darbi:

- 5.1 ietvju, celiņu un piebraucamo ceļu tīrīšana;
- 5.2 teritorijā augošā zālāja pļaušana;
- 5.3 nokritušo lapu, nokaltušo augu un zaru savākšana;
- 5.4 apstādījumu kopšana.
6. Ziemas periodā papildus regulāri veicamie teritorijas sakopšanas darbi:
  - 6.1 ietvju, celiņu un piebraucamo ceļu, ja nepieciešams, arī citu teritorijas daļu attīrīšana no sniega un ledus, pretslīdes materiālu kaisīšana uz ietvēm, celiņiem un piebraucamajiem ceļiem;
  - 6.2 sniega un ledus (arī lāsteku) notīrīšana no ēkas fasādes un jumta, lai nepieļautu ledus un sniega krišanu no ēkas jumta, dzegām, ūdens notekcaurulēm, lodžijām un balkoniem;
  - 6.3 bīstamu vietu norobežošana gājēju un transportlīdzekļu drošībai. Pasākumi apdraudējuma novēršanai veicami laikus, lietojot visus iespējamus drošības līdzekļus. (...)
  14. Kāpņu telpā vismaz vienu reizi nedēļā veicama mitrā uzkopšana. Sliktos laikapstākļos (piemēram, palielināts nokrišņu daudzums) mitrā uzkopšana veicama biežāk dzīvojamās mājas pārvaldītāja noteiktajos termiņos.
  15. Logus mazgā vismaz vienu reizi gadā”.

JŪSU PALĪGS SAULE

Pavels OSADČIJS, tehniskais speciālists,
SIA STAFOR, www.stafor.lv

Ikgadējais apkures izmaksu pieaugums mudina privātmāju un dzīvokļu īpašniekus meklēt jaunas apkures tehnoloģijas un tehniskus risinājumus, kas ļautu šīs izmaksas samazināt.

Bieži vien šie risinājumi ietver jau zināmu apkures veidu optimizāciju un to priekšrocību saprātīgu apvienošanu. Kā šāda risinājuma piemērs minama apkures sistēma STAFOR COMBI.

STAFOR COMBI sevī ietver mūsu klimatiskajā zonā efektīva siltumsūkņa un saules kolektora (termodinamiskā sistēma), kā arī jaunas paaudzes jonu katla apvienojumu.

Katram no šīs sistēmas komponentiem ir savas stiprās un vājās puses, to saprātīga apvienošana vienā sistēmā dod iespēju maksimāli izmantot pirmo un izslēgt otro.

Termodinamiskā sistēma apkures vajadzībām ļauj izmantot saules enerģiju gan tieša starojuma veidā, gan izkliedētu apkārtējā vidē.

Latvijas klimatiskajā zonā šī sistēma atšķirībā no saules kolektoriem darbojas arī bez tieša saules starojuma (nakts, mākoņainā vai lietainā laikā, visu gadu).

Salīdzinājumā ar zemes siltumsūkņiem tai nav nepieciešami lieli āra kontūri, kas ierakti zemē, kā arī nenotiek ārējo bloku apledošana. Siltuma enerģijas savākšana notiek ar kompakto un viegli uzstādāmu (uz ēkas fasādes vai sienas) termodinamisko paneļu palīdzību. Vēl viena termodinamisko sistēmu priekšrocība ir augsts enerģijas pārveidošanas koeficients (COP 200–800%).

Otrā komponenta, jaunās paaudzes jonu apkures katla STAFOR, priekšrocība ir augstākais salīdzinā-

nājumā ar pieejamajiem elektriskajiem sildītājiem enerģijas pārveidošanas koeficients (COP 100–204%) un spēja ātri nodrošināt ievērojamu siltuma plūsmu. Apkure ar šo iekārtu izmaksā aptuveni pusotras līdz divas reizes lētāk nekā ar TEN katliem vai elektriskajiem konvektoriem.

Apvienojot šīs divas apkures tehnoloģijas vienā sistēmā STAFOR COMBI, mēs iegūstam kompakto, augsti efektīvu apkures sistēmu nelielām privātmājām (līdz 100 m²) un dzīvokļiem, kura spēj garantēti nodrošināt telpas ar karsto ūdeni un siltumu par saprātīgu cenu.

Divi sistēmas STAFOR COMBI termodinamiskie paneļi pilnībā nodrošina dzīvokli vai nelielu māju ar karsto ūdeni (izmaksas – aptuveni 0,20 Ls / 0,29 € par 200 litriem līdz 55 °C uzkarsēta ūdens) un apkuri (izmaksas – aptuveni 0,25 Ls / 0,36 € par m² mēnesī) pavasarī un rudenī. Savukārt ziemā maksimālās slodzes laikā, kad tiek patērēts liels daudzums karstā ūdens, darbam pieslēdzas jonu katls, ātri atjaunojot nepieciešamo siltuma plūsmu.

STAFOR COMBI sistēmas darbu vada klimata kontroles automātika. Tā kontrolē karstā ūdens temperatūru boilerī, gaisa komforta temperatūru telpā un dod iespēju uzstādīt dažādus temperatūras režīmus diennakts un nedēļas laikā.

Apkures sistēmas STAFOR COMBI augstas efektivitātes un iekārtas zemu izmaksu apvienojums padara šo tehnisko risinājumu ļoti interesantu cilvēkiem, kuri vēlas optimizēt savas apkures izmaksas.

Sīkāk iepazīties ar STAFOR COMBI sistēmu iespējams izstādē „Vide un enerģija 2013” no 17. līdz 20. oktobrim izstāžu centrā Ķīpsalā, Rīgā.

Environmentally friendly
Экологически чистый
Ekoloģiski tīrs

Operational all year round
Работает весь год
Strādā visu gadu

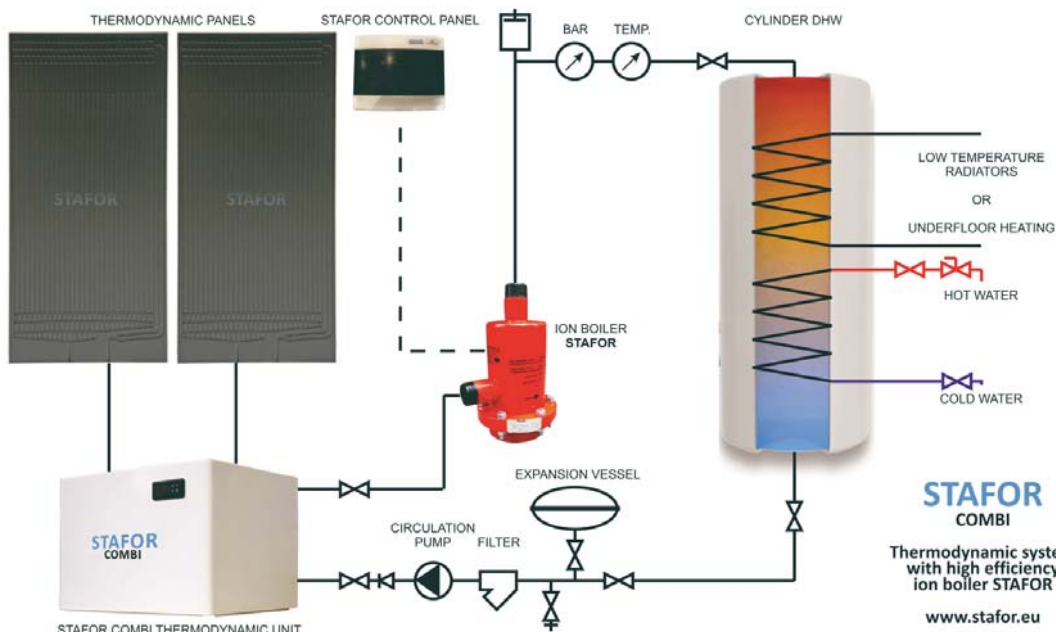
Works in all weather conditions
Работает при любой погоде
Darbojas jebkuras laika apstākļos

Fully patented and certified
Запатентовано и сертифицировано
Patentēts un sertificēts

Manufactured to the highest quality
Высокое качество производства
Augsta ražošanas kvalitāte

STAFOR
COMBI
Thermodynamic system
with high efficiency
ion boiler STAFOR
www.stafor.eu

Utori BERAMO BŪVMATERIĀLU TIRDZNICĪBA UN PIEGĀDE

Visu veidu smiltis, grants, dolomīta un granīta šķembas, baltās un pelēkās marmora drupatas, oļi, tenisīts, smiltis ar sāli, tehniskā sāls (neiesaiņota vai 50 kg maisos), betons, java, keramzīts, izdedži, skaidas, MELNZEME, KŪTSMĒSLI, KŪDRA.

BŪVGRUŽU, SADZĪVES ATKRITUMU, SNIEGA SAVĀKŠANA UN IZVEŠANA:
Teritoriju, pagrabu un telpu tīrīšana.

ĒKU DEMONTĀŽA

TRANSPORTA PAKALPOJUMI: pašizgāzēji GAZ, ZIL, KamAZ, Mercedes-Benz, Renault, MAN, Ekskavatori.

Strādājam bez brīvdienām. Jebkurš samaksas veids. Cenas pēc vienošanās.

Tālr. 67529957 no 8.00 līdz 20.00, mob. 29255785

ATLAIDES DERĪGUMA TERMIŅŠ NAV IEROBEŽOTS

ATLAIDE KUPONA UZRĀDĪTĀJAM

5%

Ar "Būvniecības ABC" Klienta karti Vienmēr lētāk!

Būvniecības
ABC
LIELVEIKALS

"Būvniecības ABC" Ielveikals
Rīgā, Pērnavas ielā 27/29, t. 67313322, Mūkusalas ielā 93, t. 67804660
Darba laiki: darba dienās 8.30 – 19.30,
sestdienās 9.00 – 17.00, svētdienās 9.00 – 15.00
www.buvniecibas-abc.lv

IZNOMĀ Lāčplēša iela 24, k. A BIROJA TELPAS CENTRĀ

IZDEVĪGAS CENAS

Tālr.: 29720081

PIEJAMAS TELPAS NO 10 LĪDZ 200 KV.M.

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU
APSAIMNIEKOTĀJS

Apsaimniekojam mājas,
kurām ir biedrības
vai pilnvarotās personas!

Rīga, Lāčplēša iela 24, tālrunis 67893079, info@rna.lv

Vācijas ražotāja
apkures radiatori
"KERMI"

25% atlaide
no veikala
cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības
izlīdzināšana

Tālr.: 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

SKAISTUMKONKURSS IR SĀCIES

Arī jūsu mājas pagalmis Rīgā var pārvērsties

Liene VARGA

Šoruden rīdiniem pavērusies unikāla iespēja labiekārtot savu māju pagalmus – Lielās Talkas 2014 ietvaros notiek Pagalmu konkurss. Konkursa uzvarētāji varēs bez maksas aicināt talkā ainavu arhitektus un vides dizainerus, kuri palīdzēs viņu pagalmus pārvērst par skaistu un harmonisku atpūtas vietu visām paaudzēm.

Lielās Talkas tradīcija Latvijā aizsākās 2008. gadā, pagalmu konkurss tiek rīkots piekto reizi un arī ir kļuvis populārs. Tā kā nākamgad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, šoreiz vislielākā uzmanība tiks pievērsta tieši Rīgas pagalmu sakopšanai.

Lai piedalītos konkursā, jānofotografē savas mājas pagalmi un kaimiņiem kopīgi jāapspriež vēlamās pārmaiņas. Labiekārtošanas pieteikumi konkursa komitejai jāiesniedz līdz šā gada 27.

oktobrim (plašāka informācija par Lielās Talkas Pagalmu konkursu un pieteikuma anketa konkurssam ir atrodamā interneta vietnē www.talkas.lv, kā arī kultūras portālā www.riga2014.org).

Novembra sākumā žūrija izraudzīsies tos četrus Rīgas pagalmus, kuros nākamavasari notiks brīnumainas pārvērtības. Bet ainavu arhitekti un vides dizaineri darbu sāks jau ziemā – tiksies ar iedzīvotājiem, pārrunās viņu ieceres un izstrādās labiekārtošanas projektus.

Bet 2014. gada aprīlī Lielās Talkas laikā konkursa dalībniekiem jābūt gataviem ar entuziasmu piedalīties pagalma labiekārtošanas darbos (puķu, krūmu, kociņu stādīšana, rotaļlaukuma izveide, soliņu krāsošana un tā tālāk) un pēc talkas uzņemties atbildību par pagalma tālāku uzturēšanu kārtībā.

Pietiek gausties par savu necilo pagalmu! Tagad viss atkarīgs tikai no jums pašiem. **K**

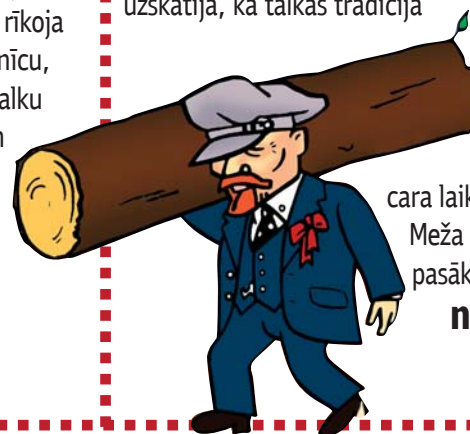
Rudens ir tradicionālais talku laiks, kad cilvēki tiek aicināti sakopt savas mājas un pagalmus. Galvenie rudenī veicamie darbi: **novākt salauztos soliņus, apgriezt krūmus, savest kārtībā puķu dobes, salabot pasta kastes, iznest krāmus no pagraba.** Un neaizmirstiet palīdzēt saviem gados vecākajiem kaimiņiem.

Laukos talkas tiek rīkotas kopš seniem laikiem,

lai kopīgiem spēkiem paveiktu steidzamus darbus, tādus kā ražas novākšana, meža ciršana, mājas būvniecība u.c. Reizēm talkas rīkoja sabiedriskiem darbiem (baznīcu, skolu, ceļu būve u.c.). Uz talku cilvēki gāja brīvprātīgi un bez maksas. Talkas rīkotājs parasti gādāja cienastu saviem palīgiem.

Krievijā pirmā komunistiskā sestdienas talka notika 1919. gada 10. maijā uz Maskavas – Kazaņas dzelzceļa. Pasākumā piedalījās 205 cilvēki. Šis notikums kļuva par pamatu Ļeņina rakstam „Lielā ierosme”. Ilgu laiku uzskatīja, ka talkas tradīcija

Krievijā sākusies tieši šajā dienā, bet tā nav taisnība.

Talkas notika jau cara laikā un tika dēvētas par Meža dienām. Pirmais šāds pasākums Krievijas impērijā notika 1898. gadā.

Norvēģijā vismaz reizi gadā rīko tā dēvēto *dugnad*, kas ne ar ko neatšķiras no talkas mūsu izpratnē. Šajā dienā pilsētnieki iziet ielās savākt atkritumus. Iedzīvotājus par gaidāmo *dugnad* apziņo pa pastu. Informācijai par pasākumu tiek **pievienots 200 kronu rēķins: ja no jūsu ģimenes neviens nevēlas piedalīties sakopšanas darbos, rēķins ir jāsamaksā.**

Taisnīgi vien ir, jo tādā gadījumā jūsu vietā strādā pārējie talkas dalībnieki.

Somijā talkas analogs ir *talkoot*, tikai atšķirībā no norvēģu *dugnad* lielajās pilsētās šī savstarpējās palīdzības forma **nav iesakņojusies**. Tā ir laucinieku tradīcija. *Talkoot* rīko ne tikai ražas novākšanas laikā, bet arī tad, ja vajag gados vecākiem kaimiņiem palīdzēt atjaunot stihijas sapostītu māju, ierīkot rotaļu vietu bērniem u.c. Tie, kam fizisks darbs ir par grūtu, ēdina brīvprātīgos vai uzrauga bērnus. Dalība *talkoot* Somijā ir brīvprātīga, nekādu sankciju par neierašanos nav, bet neierašanās bez attaisnojoša iemesla grauj cilvēka reputāciju kaimiņu acīs.

ANO

aicina visu cilvēci 5. jūnijā atzīmēt Pasaules vides dienu kā „tautas svētkus, ko pavada tādas krāšņas izrādes kā ielu mītiņi, ritenbraucēju parādes, *zaļie* koncerti,

koku stādīšana, atkritumu recirkulācijas un teritorijas sakopšanas kampaņas”.

Latvijā pirmā Lielā Talka notika 2008. gada 13. septembrī, kas bija kā iedzīvotāju dāvana Latvijai tās 90. dzimšanas dienā. Toreiz pasākumā piedalījās 50 000 cilvēku no 364 pašvaldībām. Viņi savāca 260 tūkstošus maisu ar atkritumiem. **Talcinieku rekordskaits tika sasniegts 2012. gadā, kad lielajos sakopšanas darbos piedalījās 210 tūkstoši cilvēku.**

Pērnajā aprīlī talka tik plašu rezonansi neguva – piedalījās „tikai” 85 tūkstoši cilvēku, jo bija ārkārtīgi nepatīkams laiks.

Amerikas Savienotajās Valstīs arī ik gadus notiek vispārēja talka – Meža diena (*Arbor-day*). 22. aprīlī skolas bērni kopā ar skolotājiem un vecākiem stāda kokus un puķes, pie viena sakopjot arī apkārtni teritoriju.